

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Bakalářská práce

2017

Barbora Chaloupková

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Barbora Chaloupková

**Analýza debaty o výstavbě ropovodu
Keystone XL**

Bakalářská práce

Praha 2017

Autor práce: **Barbora Chaloupková**

Vedoucí práce: **Ing. Mgr. Magdalena Fírtová, Ph.D.**

Rok obhajoby: 2017

Bibliografický záznam

CHALOUPKOVÁ, Barbora. *Analýza debaty o výstavbě ropovodu Keystone XL*. Praha, 2017. 62 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií. Vedoucí diplomové práce Ing. Mgr. Magdalena Fiřtová, Ph.D.

Abstrakt

Tato práce se zabývá mediální debatou, jež byla vedena o možné výstavbě ropovodu Keystone XL. V roce 2008 požádala kanadská společnost TransCanada o povolení pro projekt výstavby ropovodu Keystone XL. Jelikož by ropovod překračoval mezinárodní hranici USA, bylo nutné získat svolení amerického ministerstva zahraničí. V roce 2015 jej nakonec administrativa Baracka Obamy neudělila. Práce zkoumá mediální debatu tak, jak byla vedena ve dvou předních amerických denících The Washington Post a The New York Times. Zvolenou metodologií je obsahová analýza, zkoumanou jednotkou články z jednoho z deníků publikovaný v letech 2008–2015 obsahující heslo „Keystone XL“ ve svém titulku. Na získaná data je aplikována teorie rámcování. Cílem práce je identifikovat hlavní mediální rámce včetně dominantních argumentů, které jednotlivé rámce tvořily. V první části práce je nejprve představen kontext celé debaty včetně jejího politicko-legislativního vývoje; dále práce definuje svá metodologická a teoretická východiska. Druhá polovina práce se zabývá již konkrétními výsledky provedené obsahové analýzy, nejprve v obecné rovině, poté práce rozebírá tři rámce, které byly identifikovány jako nejdůležitější – Rámec životní prostředí, Rámec energetická bezpečnost a Rámec ekonomika. Každý rámec je zasazen do kontextu dalších prací, které se daným tématem zabývaly.

Abstract

This bachelor thesis examines the media debate over the possible construction of Keystone XL pipeline. In 2008 the Canadian company TransCanada submitted an application for presidential permit to construct the pipeline. Such permit was needed as the pipeline would be crossing the U.S. international border. In 2015 President Obama decided not to issue the permit. This thesis examines how was this topic debated in the two prestigious US newspapers The Washington Post and The New York Times. The

research methodology that was chosen for this paper is content analysis. Unit of content is an article from abovementioned newspapers published between 2008 and 2015 that had the headword “Keystone XL” in its headline. The thesis relies on framing theory. It aims to identify the frames that dominated the debate and their main storylines. In its first part the paper defines the methodology and its theoretical framework; the second part examines the results of the content analysis and afterwards deals in depth with each of the frames. The three dominant frames were “environmental frame”, “energy security frame” and “economic frame”. Each frame is put into the broader context of the academic research dealing with the same topic.

Klíčová slova

Keystone XL, rámcování, média, energetická bezpečnost, pracovní místa, klimatické změny, Barack Obama

Keywords

Keystone XL, framing, media, energy security, jobs, climate change, Barack Obama

Rozsah práce: 87 745

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 18. května 2017

Barbora Chaloupková

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala vedoucí své práce Ing. Mgr. Magdaleně Fiřtové, Ph.D. za její ochotu a připravenost vždy zodpovědět mé otázky a pomoci se všemi problémy, s nimiž jsem si nevěděla rady. Dále děkuji Karolíně Chalupové, která mi pomohla s technickou stránkou této práce.

TEZE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno:

Barbora Chaloupková

E-mail:

barachcha@gmail.com

Studijní obor:

Mezinárodní teritoriální studia

Semestr a školní rok zahájení práce:

Letní semestr, 2016/2017

Semestr a školní rok ukončení práce:

Letní semestr, 2016/2017

Vedoucí bakalářského semináře:

Mgr. Karel Svoboda, Ph.D.

Vedoucí práce:

Ing. Mgr. Magdalena Fiřtová, Ph.D.

Název práce:

Analýza debaty o výstavbě ropovodu Keystone XL

Charakteristika tématu práce (max. 10 řádek):

V roce 2008 požádala kanadská společnost TransCanada o povolení vystavět ropovod Keystone XL, který měl spojit kanadská ropná naleziště s rafinériemi v Texasu. Jelikož by ropovod překračoval hranice více států, bylo nutné získat povolení amerického ministerstva zahraničí. Záhy se však proti výstavbě ropovodu začala organizovat opozice tvořená environmentálními skupinami a občanskými aktivisty, kteří posléze na svoji stranu získali i značnou část veřejnosti. Prezident Obama několikrát prodloužil lhůtu, kterou si administrativa vyhradila na prozkoumání případných dopadů stavby na životní prostředí, nakonec v listopadu 2015 projekt zamítnul. Tato práce je obsahovou analýzou mediální debaty, jež se o výstavbě vedla v denících The New York Times a The Washington Post.

Zdůvodnění úprav a změn tématu od zadání projektu do odevzdání práce (max. 10 řádek):

Projekt neprošel žádnými výraznějšími změnami, pouze po získání vzorku zkoumaných článků bylo rozhodnuto, že práce nebude komparovat pokrytí tématu mezi oběma deníky, nýbrž bude s vzorkem článků pracovat jako s jedním celkem. Práce tedy zkoumá mediální debatu napříč oběma deníky.

Struktura práce (hlavní kapitoly obsahu):

Úvod

- 1. Kontext debaty**
- 2. Teoretické ukotvení práce**
- 3. Metodologie**
- 4. Výsledky analýzy**
- 5. Rámec životní prostředí**
- 6. Rámec energetická bezpečnost**
- 7. Rámec ekonomika**

Závěr

Prameny a literatura (výběrová bibliografie, max. 30 hlavních titulů):

Boykoff Maxwell T. a Boykoff Jules M. „Balance as bias: global warming and the US prestige-press”. *Global Environmental Change Part A: Human & Policy Dimensions* 14, č. 2 (červen 2004): 125-136. www.ebscohost.com (staženo 30. 3. 2017).

Boykoff Maxwell T. a Boykoff Jules M. „Climate change and journalistic norms: A case-study of US mass-media coverage”. *Geoforum* 38, č. 6 (listopad 2007): 1190-1204.

www.ebscohost.com (staženo 30. 3. 2017).

Dunham Ian M. a Schlosser Kolson. „Energy security discourses and environmental protection measures in U.S. federal energy legislation: An introductory exploration”. *The Extractive Industries and Society* 3 (2015): 86-94. <https://www.academia.edu/> (staženo 13.5.2016).

Entman, Robert M. „Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm“. *Journal of Communication* 43, č. 4 (září 1993). www.ebscohost.com (staženo 4.3.2017).

Kojola, Erik. „(Re)constructing the pipeline: Workers, environmentalists and ideology in media coverage of the Keystone XL Pipeline“. *Conference Papers -- American Sociological Association (leden 2015)*: 1-34, *Sociology Source Ultimate*. www.ebscohost.com (staženo 19. 3. 2017).

Lakoff, George. *Don't Think of an Elephant!: Know Your Values and Frame the Debate--The Essential Guide for Progressives*. White River Junction: Chelsea Green Publishing, 2004.

Ordner, P. James. „Framing the Keystone XL Pipeline Debate in Nebraska“. *Conference Papers -- American Sociological Association (leden 2016)*: 1-47, *Sociology Source Ultimate*. www.ebscohost.com (staženo 19. 3. 2017).

Riffe Daniel, Lacy Stephen a Fico Frederick G. *Analyzing Media Messages : Using Quantitative Content Analysis in Media Research*. Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers, 2005.

United States Department of State Bureau of Oceans and International Environmental and Scientific Affairs. *Final Supplemental Environmental Impact Statement for the Keystone XL Project Executive*. Leden 2014. Dostupné z archivu Ministerstva zahraničí <https://keystonepipeline-xl.state.gov/documents/organization/221135.pdf> (staženo 6.3.2017).

Yergin, Daniel. *The Quest, Energy, Security, and The Remaking of The Modern World*. Londýn: Penguin Books, 2012.

Young Yi Edward a Liu Xinsheng. „The ‘China Threat’ through the Lens of US Print Media: 1992–2006”. *Journal Of Contemporary China* 21, č. 76 (červenec 2012): 695-711. www.ebscohost.com (staženo 15. 4. 2017).

Podpis studenta a datum

Schváleno	Datum	Podpis
Vedoucí práce		
Vedoucí bakalářského semináře		
Garant oboru		

Obsah

ÚVOD	2
1. KONTEXT DEBATY	6
1.1 POLITICKO-LEGISLATIVNÍ VÝVOJ TÉMATU	6
1.2 ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA O DOPADECH PROJEKTU KEYSTONE XL NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	8
1.3 KANADSKÉ ROPNÉ PÍSKY	9
1.4 KONCEPT ENERGETICKÉ BEZPEČNOSTI	11
1.5 ENERGETICKÁ BEZPEČNOST V PERSPEKTIVĚ SPOJENÝCH STÁTŮ	12
2. TEORETICKÉ UKOTVENÍ PRÁCE	15
3. METODOLOGIE	18
3.1 OBSAHOVÁ ANALÝZA.....	18
3.2 OPERACIONALIZACE VÝZKUMU.....	19
4. VÝSLEDKY ANALÝZY	24
5. RÁMEC ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	30
5.1 SUBRÁMEC ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ LOKÁLNÍ	31
5.2 SUBRÁMEC ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ KOMPLEXNÍ	34
6. RÁMEC ENERGETICKÁ BEZPEČNOST	38
6.1 ČÍNA V RÁMCI ENERGETICKÁ BEZPEČNOST.....	42
6.2 ARGUMENT DODÁVEK ROPY NA AMERICKÝ TRH	44
7. RÁMEC EKONOMIKA	45
ZÁVĚR	49
SUMMARY	51
POUŽITÁ LITERATURA	53

Úvod

Ropovod Keystone XL a debata o jeho možné výstavbě se staly jedním z mediálně nejvíce viditelných vnitropolitických témat obou funkčních období prezidenta Baracka Obamy. V roce 2008 požádala kanadská společnost TransCanada o povolení pro výstavbu ropovodu Keystone XL, který by transportoval ropu z kanadských ropných písků do texaských rafinérií. Byť tomu zpočátku nic nenasvědčovalo, postupně se kolem projektu vytvořilo velmi aktivní a silné hnutí složené primárně z environmentalistických skupin a občanských aktivistů, kterým se podařilo zmobilizovat výraznou část americké společnosti ochotnou veřejně vyjádřit svůj odpor vůči plánované výstavbě – peticemi, účastmi na demonstracích, někteří i akty občanské neposlušnosti. Jak uvedl *The New York Times* v roce 2015: „*kdysi bezvýznamný projekt Keystonu se změnil v politický symbol zastřešující spory týkající se energetiky, klimatických změn a ekonomiky.*“¹ Téma výstavby ropovodu se stalo kontroverzním, neboť představovalo zástupný symbol a zároveň platformu pro debatu o celé řadě témat, jež hýbou současnou americkou společností. Diskuze o výstavbě Keystonu XL tak byla přeneseně do jisté míry i diskuzí o environmentalismu jako takovém, jeho vnímání americkou veřejností a jeho postavení a roli ve společnosti, která do značné míry na environmentální témata nahlíží prizmatem kapitalistické ekonomiky.² Ačkoliv mnohdy nejvíce viditelný, environmentalismus nebyl jediným tématem, kolem něž se střetávali odpůrci a zastánci výstavby. Neméně ostře se debata vedla např. o možných ekonomických přínosech projektu či konceptu energetické bezpečnosti.

I z důvodu výše nastíněné mnohovrstevnatosti tématu je možné k němu přistupovat z více perspektiv. Tato práce se zabývá mediálním pokrytím debaty. Řada akademických prací zkoumala a potvrdila vliv, jaký má mediální zpracování tématu na konečné přijetí čtenářem, a mediální teorie pracuje s několika koncepty, jimiž média spolukonstruuji realitu. V této práci je používána teorie rámcování, která vychází z premisy, že zdůrazněním některých aspektů dané problematiky na úkor jiných je

¹ Coral Davenport, „Obama Rejects Construction of Keystone XL Oil Pipeline“, *The New York Times* (7. 11. 2015), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

² James Ordner, „Framing the Keystone XL Pipeline Debate in Nebraska“, *Conference Papers -- American Sociological Association* (leden 2016): 1–47, *Sociology Source Ultimate*, www.ebscohost.com (staženo 19. 3. 2017), 17.

možné podpořit určitou interpretaci daného problému.³ Teorie rámcování tak může být obzvláště přínosná pro zkoumání témat jako právě Keystone XL, v nichž se objevuje více argumentačních linií, jež navíc bývají protichůdně interpretovány. Vedle několika teoretických prací užitých k definování teorie rámcování jako takové vychází práce zejména v závěrečné interpretaci z knihy George Lakoffa *Don't Think of an Elephant!: Know Your Values and Frame the Debate--The Essential Guide for Progressives*, v níž se Lakoff snaží definovat, jakým způsobem by měli jednotliví aktéři veřejnou debatu vést, aby v ní úspěšně prosadili své argumenty.⁴

Tato práce je kvalitativní obsahovou analýzou debaty o výstavbě ropovodu Keystone XL v letech 2008–2015 tak, jak byla vedena ve dvou předních amerických denících The New York Times a The Washington Post. Obsahová analýza poskytuje návod, jak systematicky a ověřitelně analyzovat dokumenty, v tomto případě novinové články, a kvantifikovatelně zaznamenávat získané výsledky.⁵ Cílem této práce je prostřednictvím obsahové analýzy identifikovat nejčastěji používané argumenty, jež se v debatě objevovaly, na získaná data aplikovat teorii rámcování a následně je zasadit do kontextu dalších akademických prací, které se tímto tématem zabývaly. Práce zkoumá mediální rámce a typy argumentů, které v debatě zazněly, nezabývá se analýzou jednotlivých zdrojů, na něž se novináři odkazovali.

Předběžně byly identifikovány tři hlavní rámce, jejichž výskyt bude sledován, a sice Rámec životní prostředí, Rámec energetická bezpečnost a Rámec ekonomika. Vzhledem k výše popsané mnohvrstevnatosti tématu je pravděpodobné, že většina článků bude rámcována komplexně vícero rámci. Hypotéza, jejíž platnost bude práce ověřovat, předpokládá, že každá strana debaty v závislosti na svých cílech ve veřejném prostoru úmyslně prosazuje odlišné rámce. Tato práce si kvůli limitovanému vzorku článků s nimiž pracuje, neklade ambice obsáhnout debatu v celé její šíři. Závěry, k nimž práce dochází, jsou tak platné primárně pro zkoumaný vzorek a nemusí být vždy absolutně přenositelné. Přesto mohou být přínosné, neboť analyzují problematiku z jiného úhlu pohledu než doposud publikované práce.

Dvě základní studie zabývající se zkoumaným tématem, jichž využívá tato práce, jsou analýzy Erika Kojoly a Jamese Ordnera. James Ordner z University of

³ Robert M. Entman, „Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm”, *Journal of Communication* 43, č. 4 (září 1993), www.ebscohost.com (staženo 4. 3. 2017), 52.

⁴ George Lakoff, *Don't Think of an Elephant!: Know Your Values and Frame the Debate--The Essential Guide for Progressives* (White River Junction: Chelsea Green Publishing, 2004).

⁵ Renáta Sedláková, *Výzkum médií : Nejužívanější metody a techniky*, (Praha: Grada Publishing, 2004), 315.

Kansas si pro svoji práci *Framing the Keystone XL Pipeline Debate in Nebraska* určil relativně podobný časový úsek jako tato práce, léta 2010–2015, jeho analýza se však soustředí pouze na debatu ve státě Nebraska. Ordner si také za zkoumané jednotky analýzy nezvolil novinové články, nýbrž jednotlivá vyjádření různých aktérů během veřejných slyšení. Specifické geografické omezení se nevyhnutelně odráží v závěrech jeho práce, neboť mnohé z argumentů v Nebrasce nepronikly do velkých, celostátních médií. Analýza Erika Kojoly, který působí na univerzitě v Minesotě, *(Re)constructing the pipeline: Workers, environmentalists and ideology in media coverage of the Keystone XL Pipeline* pracuje s články z celostátních deníků, ovšem pouze z krátkého časového úseku, a to od května 2011 do prosince 2012. V jeho závěrech se odráží i vypjatá rétorika prezidentské kampaně z roku 2012. Některé výstupy obou analýz jsou relevantní i pro tuto práci a jsou využity především v kapitolách zkoumajících dílčí rámce.

Práce je rozdělena do sedmi kapitol. První kapitola představuje kontext celé debaty, primárně politicko-legislativní vývoj ve Spojených státech během sedm let trvajících procesu od doby podání žádosti o povolení výstavby možným zřizovatelem ropovodu, kanadskou TransCanadou, v roce 2008, až do jejího zamítnutí v roce 2015. Za nejdůležitější dokument vypracovaný Ministerstvem zahraničí je považována závěrečná zpráva z roku 2014 *Final Supplemental Environmental Impact Statement for the Keystone XL Project Executive*, jejíž závěry jsou v kapitole shrnuty. Dále jsou v této kapitole také představeny některé pojmy či teoretické koncepty, s nimiž pozdější analýza pracuje a které byly pro debatu klíčové. Konkrétně definuje kanadské ropné pisky a následně koncept energetické bezpečnosti – nejprve obecně, posléze specificky v kontextu Spojených států.

Druhá kapitola se zabývá teoretickým ukotvením práce a představuje teorii rámcování, která je v práci užívána. Klasické definice Roberta Entmana a Ervinga Goffmana jsou doplněny současnějšími texty jak k teorii rámcování, tak texty již specificky týkajícími se aplikace teorie v americkém mediálním prostoru. Zvláštní pozornost je věnována několika pracím bratří Boykoffových, které se zabývají problematikou pokrytí klimatických změn americkými médii (zejména studii *Climate change and journalistic norms: A case study of US mass-media coverage*), jež jsou pro tuto práci relevantní.

Třetí kapitola je věnována metodologii, konkrétně pak obsahové analýze. Vedle několika česky psaných titulů tato práce využívá především knihy Daniela Riffeho a

kol. *Analyzing Media Messages: Using Quantitative Content Analysis in Media Research* poskytující návod pro vytváření obsahové analýzy, podle kterého jsem postupovala. V této kapitole je tak objasněn proces tvorby obsahové analýzy – od výběru deníků, jejichž články byly analyzovány, až po samotné kódovací schéma.

Čtvrtá kapitola rozebírá výsledky provedené analýzy mediální debaty. Na základě dvou klíčových zkoumaných kategorií – přítomnosti dominantního rámce a dále všech použitých rámců v článku – identifikuje analýza jako nejčastěji používaný rámeček Rámeček životního prostředí. Dále jsou v této kapitole nabídnuta některá možná vysvětlení zjištěné dominance tématu životního prostředí opírající se zejména o práce bratří Boykoffových, kteří se zabývali tzv. žurnalistickými normami a jejich vlivem na výsledné zpravodajství.

Závěrečné tři kapitoly rozebírají postupně analyzované rámce. Každá kapitola se věnuje jednomu rámci a za použití citací ze zkoumaného vzorku článků ukazuje jejich klíčové charakteristiky. Následně jsou rámce zasazeny do kontextu dalších akademických prací, které se jednotlivými tématy zabývají.

1. Kontext debaty

Následující podkapitoly rozebírají nejprve politicko-legislativní vývoj tématu a následně některé teoretické koncepty a pojmy, které se v debatě o výstavbě ropovodu Keystone XL objevovaly. V politicko-legislativním vývoji je zvláštní pozornost věnována Závěrečné zprávě o dopadech ropovodu na životní prostředí z roku 2014 vypracované Ministerstvem zahraničí. Tato zpráva navazovala na první zprávu z roku 2011 a představuje nejkompexnější posudek ze strany Ministerstva zahraničí, jaký byl během sedmi let vypracován. Následující podkapitola charakterizuje kanadské ropné pisky, které měl Keystone XL transportovat. Těžba ropných písků v porovnání s těžbou konvenční ropy výraznějším způsobem zatěžuje životní prostředí, díky čemuž se kolem energetických projektů týkajících se ropných písků v USA a Kanadě začala mobilizovat environmentální hnutí, která viní vlády obou zemí a energetický průmysl z neschopnosti snižovat emise a účinně tak bojovat s klimatickými změnami.⁶ Závěrečná podkapitola rozebírá teoretický koncept energetické bezpečnosti jakožto jednoho z klíčových argumentů celé debaty a následně jej zasazuje do kontextu současných Spojených států

1.1 Politicko-legislativní vývoj tématu

Keystone XL byl plánovaný ropovod, jenž měl transportovat ropu z kanadské Alerty (z města Hardisty) do Steele City v Nebrasce, a doplnit (dnes již) existující soustavu ropovodů Keystone. V únoru 2005 požádala kanadská společnost TransCanada o povolení pro výstavbu ropovodu Keystone vedoucího z Hardisty do měst Wood River a Patoka ve státě Illinois.⁷ V březnu 2008 získal projekt povolení od Ministerstva zahraničí.⁸ Veškerá infrastruktura překračující mezinárodní hranici Spojených států musí být podle zákona schválena prezidentem. Ropovody, které přepravují tekutý uhlovodík, pak ještě v souladu s Výkonným nařízením 13337 podléhají přezkoumání Ministerstvem zahraničí, jenž rozhodne, je-li projekt ve „veřejném zájmu“.⁹

Ropovod Keystone vstoupil do provozu v červnu 2010. Po dokončení této fáze projektu TransCanada předpokládala jeho rozšíření a výstavbu dalších ropovodů, které by pokračovaly až do rafinérií v Texasu. Druhá fáze projektu vedoucí z Nebrasky do

⁶ Elizabeth Bradshaw, „Blockadia Rising: Rowdy Greens, Direct Action and the Keystone XL Pipeline“, *Critical Criminology* 23, č. 4 (listopad 2015): 433–448, www.ebscohost.com (staženo 4. 3. 2017), 432.

⁷ *TransCanada*, „TransCanada proposes Keystone Oil Pipeline Project“, dostupné z <http://www.transcanada.com/3174.html> (staženo 6. 3. 2013).

⁸ *U.S. Department of State*, „Keystone Pipeline Presidential Permit“, dostupné z <https://2001-2009.state.gov/r/pa/prs/ps/2008/mar/102254.htm> (staženo 6. 3. 2017).

⁹ „Environmental Impact of the Keystone XL Project“, *Congressional Digest* 90, č. 10: 296–320 (prosinec 2011), www.ebscohost.com (staženo 4. 3. 2017), 296.

Cushing v Oklahomě byla dokončena v únoru 2011.¹⁰ Výstavba třetí fáze, jež spojuje Cushing s rafinériemi v Texasu, skončila (za podpory Obamovy administrativy)¹¹ v lednu 2014.¹²

Keystone XL, čtvrtá fáze projektu, by začínal stejně jako Keystone v Hardisty a končil v Steele City, na rozdíl od Keystonu však měl být podstatně kratší, neboť by vedl do Nebrasky přímo přes Montanu a Jižní Dakotu (zatímco Keystone prochází ještě kanadskými provinciemi Saskatchewan a Manitoba a v USA Severní Dakotou). Ropovod by zároveň mohl transportovat i ropu z amerických nalezišť.¹³ TransCanada o povolení pro ropovod Keystone XL požádala v září 2008, čímž odstartovala celý legislativní proces. National Environmental Policy Act z roku 1970 ukládá všem federálním agenturám povinnost vypracovat studii o dopadech projektu na životní prostředí (*environmental impact statement*) pro „všechny federální aktivity významně ovlivňující kvalitu životního prostředí“.¹⁴ Ministerstvo zahraničí vydalo finální verzi studie o dopadech projektu na životní prostředí v srpnu 2011, v níž konstatovalo, že „projekt by neměl mít výraznější dopad na okolí trasy“.¹⁵

V této době však již sílilo hnutí protestující proti Keystonu XL jak na celostátní úrovni, tak v jednotlivých státech, kudy by ropovod procházel. V listopadu 2011 ministerstvo zahraničí odložilo finální rozhodnutí a rozhodlo se prozkoumat možnosti alternativní trasy ropovodu v Nebrasce, kde podle původního plánu ropovod procházel skrze ekologicky citlivé oblasti Sand Hills a Ogallala Aquifer (zásobárna pitné vody). 23. prosince 2011 Kongres přijal legislativu zavazující prezidenta Obamu do 60 dní definitivně rozhodnout, je-li projekt v národním zájmu či nikoliv. 18. ledna 2012 Barack Obama projekt zamítl s odůvodněním, že ultimátum Kongresu neposkytlo jeho

¹⁰ James Girard, *Principles of Environmental Chemistry* (Burlington: Jones and Bartlett Publishers, 2012), 300.

¹¹ Jackie Calmes, „In Oklahoma, Obama Declares Pipeline Support“, *The New York Times* (22. března 2012).

¹² TransCanada, „Gulf Coast Project Begins Delivering Crude Oil to Nederland, Texas“, dostupné z <http://www.transcanada.com/announcements-article.html?id=1800856> (staženo 6. 3. 2017).

¹³ James Girard, *Principles of Environmental Chemistry*, 300.

¹⁴ Elizabeth M. Brown, „The Rights to Public Participation and Access to Information: The Keystone XL Oil Sands Pipeline and Global Climate Change Under the National Environmental Protection Act“, *Journal Of Environmental Law & Litigation* 27, č. 2: 499–538 (září 2012), www.ebscohost.com (staženo 4. 3. 2017), 507.

¹⁵ Tracy Tennille a Edward Welsch, „Keystone Poses 'No Significant Impacts' to Most Resources Along Path – US“, *Downstreamtoday* (26. srpna 2011), dostupné z http://downstreamtoday.com/news/article.aspx?a_id=27703 (staženo 6. 3. 2017).

administrativě dostatek času na zpracování nových informací týkajících se možné změny trasy v Nebrasce. Zároveň však TransCanada vyzval, aby podala novou žádost.¹⁶

TransCanada zaslala druhou žádost v květnu 2012 a legislativní proces se spustil od začátku. Navržený projekt se měl nově vyhnout regionu Sand Hills,¹⁷ což vedlo guvernéra Nebrasky ke změně (do té doby odmítavého) postoje a schválení projektu v lednu 2013 (jeho rozhodnutí však bylo pozastaveno Nejvyšším soudem státu Nebraska až do ledna 2015).¹⁸ Barack Obama se v červnu 2013 nicméně vyjádřil, že projekt podpoří pouze tehdy, nepovede-li ke zvyšování emisí oxidu uhličitého.¹⁹ V lednu 2014 zveřejnilo Ministerstvo zahraničí finální verzi studie o dopadech projektu na životní prostředí, jež došla k závěru, že projekt ropovodu Keystone XL zásadním způsobem neovlivní tempo těžby kanadských ropných písků, a proto je vliv projektu na celosvětové množství skleníkových plynů v atmosféře minimální.²⁰

Barack Obama a ministr zahraničí John Kerry projekt definitivně zamítli 7. listopadu 2015. Tři týdny před zahájením Klimatické konference v Paříži Barack Obama jako důvod pro zamítnutí citoval vedoucí roli USA v celosvětovém boji proti klimatickým změnám, která by podle něj byla schválením výstavby Keystonu XL zdiskreditována.²¹

1.2 Závěrečná zpráva o dopadech projektu Keystone XL na životní prostředí

Obě finální studie o dopadech Keystonu XL na životní prostředí (Final Environmental Impact Statement, FEIS) vzbudily mnohé kontroverze. První studie publikovaná v srpnu 2011 (před Obamovým prvním zamítnutím), která došla k závěru, že projekt by měl pouze „omezené dopady na životní prostředí“, byla vypracována společností s dlouhodobými finančními vazbami na TransCanada.²² FEIS z roku 2014

¹⁶ John Kemp, „COLUMN-Keystone modifications call Obama's bluff: John Kemp“, *Reuters* (26. září 2012).

¹⁷ *United States Department*, „Final Supplemental Environmental Impact Statement for the Keystone XL Project Executive“ (leden 2014), dostupné z <https://keystonepipeline-xl.state.gov/documents/organization/221135.pdf> (staženo 6. 3. 2017), 3.

¹⁸ Coral Davenport a Mitch Smith, „Obama Facing Rising Pressure on Keystone Oil Pipeline“, *The New York Times*, 9. ledna 2015, <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹⁹ Juliet Eilperin a Steven Mufson, „State Department releases Keystone XL final environmental impact statement“, *The Washington Post*, 31. ledna 2014.

²⁰ *Ibid.*

²¹ Coral Davenport, „Obama Rejects Construction of Keystone XL Oil Pipeline“, *The New York Times*, 7. listopadu 2015, <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

²² Elisabeth Rosenthal a Dan Frosch, „Pipeline Review Is Faced With Question of Conflict“, *The New York Times* (7. 10. 2011), dostupné z <http://www.nytimes.com/2011/10/08/science/earth/08pipeline.html> (staženo 30. 4. 2017).

byl vypracován společností, již Ministerstvo zahraničí vybralo na základě doporučení TransCanady.²³

FEIS 2014 dochází k závěru, že kanadské ropné písky, jež by ropovod přepravoval, emitují více skleníkových plynů než konvenční zdroje, zejména kvůli specifické těžbě a zpracování suroviny.²⁴ Studie ovšem dále konstatuje, že „schválení či zamítnutí jakéhokoliv projektu týkajícího se energetické infrastruktury, včetně navrhovaného Projektu, pravděpodobně nepovede ke změně tempa těžby ropných písků“.²⁵ Připouští však, že případné dlouhodobě nízké ceny ropy v kombinaci s omezenou transportní kapacitou by mohly ovlivnit výši produkce.²⁶ Tento argument zdůraznila ve svých připomínkách také Environmental Protection Agency, podle které by vyšší ceny za alternativní dopravu železnicí možné kupce odrazovaly.²⁷ EPA své připomínky předložila v roce 2015, tedy v období, kdy došlo k prudkému poklesu cen ropy (mezi lednem 2014 a lednem 2015 cena spadla z 93 dolarů za barel na 45 dolarů)²⁸, čímž byla fakticky naplněna jedna z podmínek stanovených ve FEIS 2014, za kterých by mohlo zamítnutí Keystonu XL mít skutečný dopad na míru produkce ropných písků.

1.3 Kanadské ropné písky

Ropné písky neboli živice jsou jedním z několika druhů tzv. nekonvenčních fosilních paliv. Na rozdíl od konvenčních paliv, která mohou být z ložisek vytěžena přímo a standardními metodami, je těžba nekonvenčních zdrojů zejména kvůli jejich chemickému složení technologicky náročnější a díky tomu také dražší. Ropa v ropných píscích je navázána na další prvky, celkově směs tvoří velmi hustou hmotu a při její těžbě musí dojít k separaci jednotlivých prvků. Zhruba 10 % tvoří živice, které obsahují ropu, dalších 70 % písek, 15 % jíl a 5 % voda.²⁹ Největší zásoby ropných písků se

²³ Elisabeth A. Bradshaw, „Blockadia Rising“, 440.

²⁴ *United States Department*, „Final Supplemental Environmental Impact Statement“, 16.

²⁵ *Ibid.*

²⁶ *Ibid.*, 17.

²⁷ Rosenthal, „Blockadia Rising“, 442.

²⁸ *U.S. Energy Information Administration*, „PETROLEUM & OTHER LIQUIDS - Cushing, OK WTI Spot Price FOB“, dostupné z

<https://www.eia.gov/dnav/pet/hist/LeafHandler.ashx?n=PET&s=RWTC&f=D> (staženo 30. 4. 2017).

²⁹ Peter Findlay, „The Future of the Canadian Oil Sands“, *The Oxford Institute for Energy Studies* (únor 2016), dostupné z <https://www.oxfordenergy.org/wpcms/wp-content/uploads/2016/02/The-Future-of-the-Canadian-Oil-Sands-WPM-64.pdf> (staženo 30. 4. 2017), 63.

nacházejí v Orinockých dehtových píscích ve Venezuele a Athabaských břidličných píscích v Kanadě.³⁰

Kanadské ropné zásoby jsou odhadovány na 2 biliony barelů ropy, 95% kanadských zásob tvoří právě ropné písky nacházející se v provincii Alberta.³¹ Takto rozsáhlé zásoby z Kanady činí stát s druhými největšími světovými zásobami hned po Saudské Arábii.³² Pouze zhruba 173 miliard barelů je však v současnosti technologicky možné vytěžit.³³ Kanadské ropné písky jsou v závislosti na hloubce naleziště těženy dvěma způsoby, povrchovou těžbou či tzv. „in situ“ těžbou. Zhruba 20% ropných písků se nachází v nalezištích blízko zemskému povrchu (ne hlouběji jak 75 metrů, většinou do 50 metrů pod zemí).³⁴ Během povrchové těžby je nejprve vykácena veškerá vegetace na povrchu, následně jsou ropné písky přímo vytěženy nákladními vozidly a přemístěny do zásobníků, v nichž posléze pomocí chemických procesů dojde k separaci ropy od ostatních částic. Tyto procesy vyžadují použití velkého množství horké vody. Toxická voda, jež také obsahuje zbylý písek a jílu, je následně ponechávána v tzv. odkalovacích nádržích (v roce 2014 zabíraly tyto nádrže 177 km² plochy původního jehličnatého lesa).³⁵ 80 % ropných písků se však nachází v hloubce větší jak 75 metrů a v tomto případě dochází k separaci živice od ostatních částic na místě (neboli „in situ“) pod zemí a vytěženy jsou již čisté živice. Do naleziště je pumpována horká pára, která zahřívá směs, tekutá směs živice a vody je následně separována a odvedena na povrch. Tato metoda spotřebovává podstatně méně vody, zároveň však produkuje větší množství emisí vznikající spalováním zemního plynu, který se užívá k zahřívání páry.³⁶

³⁰ Ibid.

³¹ Oil Sands Magazine, „Oil Sands 101: Process Overview”, staženo z <http://www.oilsandsmagazine.com/technical/oilsands-101> (30. 4. 2017).

³² International Energy Agency, „Oil and Gas Security, Emergency Response of IEA countries, Canada“, 2010, dostupné z https://www.iea.org/publications/freepublications/publication/canada_2010.pdf (staženo 30. 4. 2017).

³³ Oil Sands Magazine, „Oil Sands 101: Process Overview”.

³⁴ Oil Sands Magazine, „Mining for bitumen“, staženo z <http://www.oilsandsmagazine.com/technical/mining> (30. 4. 2017).

³⁵ *Edmonton Journal*, „Oilsands Tailings Ponds a Growing Problem“, Youtube (2. 2. 2014), dostupné z <https://www.youtube.com/watch?v=Hudy-AGCr5s> (staženo 30. 4. 2017).

³⁶ Oil Sands Magazine, „In-situ bitumen extraction“, dostupné z <http://www.oilsandsmagazine.com/technical/in-situ> (staženo 30. 4. 2017).

1.4 Koncept energetické bezpečnosti

Ekonomický růst jakékoliv postindustriální země i fungování současné moderní společnosti jako takové jsou závislé na konstantním přísunu dodávek energie.³⁷ V kontextu neustále provázanějších energetických systémů a jejich narůstající vzájemné závislosti jsou správná definice energetické bezpečnosti a pochopení problematiky v celé její šíři klíčové pro její dosažení.³⁸

Již samotné slovní spojení „energetická bezpečnost“ evokuje souvislost mezi energetickými otázkami a národní bezpečností.³⁹ Zcela základní a obecnou definici energetické bezpečnosti nabízí Daniel Yergin, pro nějž je energetická bezpečnost „dostupnost dostačujících dodávek za přijatelnou cenu“.⁴⁰ Takto obecnou definici lze doplňovat o další proměnné (které se v závislosti na autorovi mohou značně lišit), např. Benjamin K. Sovaccol a Marilyn Brown definici rozšiřují o prvky efektivnosti využívání surovinového zdroje a (environmentální) udržitelnosti jeho spotřeby.⁴¹ Specificky v kontextu USA lze energetickou bezpečnost definovat jako „zajištění spolehlivého přístupu k levným zdrojům energie potřebným pro ekonomický růst USA a zároveň minimalizovat náchylnost země vůči nepříznivým ekonomickým a geopolitickým šokům na globálním energetickém trhu“.⁴² Každá definice však nevyhnutelně představuje určité zjednodušení celkové problematiky a je nutné ji rozšířit o další aspekty, jako např. fyzickou ochranu transportu surovin (od okamžiku počátku těžby až po spotřebu suroviny koncovým uživatelem), vytváření vhodného investičního prostředí, podporu technologického vývoje a v neposlední řadě také o skutečné porozumění realitám energetického trhu 21. století, který v minulých dekádách prošel výraznými změnami.⁴³

Zajištění energetické bezpečnosti je primárně vnímáno v kontextu národních států a spadá do agendy jednotlivých vlád, jak ovšem podotýká Daniel Yergin, dosažení

³⁷ Andrew Walcher, „US Energy Security from the Cleantech Revolution: Promise and Pitfalls“, *Conference Papers -- American Political Science Association* (leden 2010): 1–65, <http://www.ebscohost.com> (staženo 10. 4. 2017), 6.

³⁸ Daniel Yergin, *The Quest, Energy, Security, and The Remaking of The Modern World* (Londýn: Penguin Books, 2012), 268.

³⁹ Ian M. Dunham, Kolson Schlosser, „Energy security discourses and environmental protection measures in U.S. federal energy legislation: An introductory exploration“, *The Extractive Industries and Society* 3 (2015): 86–94, <https://www.academia.edu/> (staženo 13. 5. 2016), 86.

⁴⁰ Yergin, *The Quest*, 268.

⁴¹ Corey Johnson, Tim Boersma, „The politics of energy security: contrasts between the United States and the European Union“, *WIREs: Energy & Environment* 4, č. 2 (březen 2015): 171–177, <http://www.ebscohost.com> (staženo 19. 3. 2016), 172.

⁴² Walcher, „US Energy Security from the Cleantech Revolution“, 6.

⁴³ Yergin, *The Quest*, 269.

energetické bezpečnosti je do značné míry podmíněno i úspěšnou interakcí jednotlivých států.⁴⁴ Státy lze obecně rozdělit na dvě skupiny – státy importující ropu a státy ropu exportující. Zatímco výše uvedené definice platí primárně pro první skupinu, státy, jež ropu exportují, sledují spíše bezpečnost a stabilitu poptávky. Spojené státy jsou i přes masivní boom domácí produkce stále státem dovážejícím značné množství ropy ze zahraničí⁴⁵ a jejich definice energetické bezpečnosti bude tuto skutečnost reflektovat.

1.5 Energetická bezpečnost v perspektivě Spojených států

Energetická bezpečnost bývá v USA mnohdy ztotožňována s myšlenkou energetické nezávislosti. Do povědomí široké veřejnosti ji vnesl Richard Nixon svým projevem „Project Independence“, jímž v roce 1973 reagoval na arabské ropné embargo. V projevu se Nixon zavázal do konce dekády pokrýt americké energetické potřeby vlastní produkcí a zbavit se závislosti na jakémkoliv zahraničním energetickém zdroji.⁴⁶ Svůj slib Nixon nesplnil, nicméně fráze energetická nezávislost se stala mantrou americké politické reprezentace bez rozdílu stranické příslušnosti a každý prezident se (minimálně rétoricky) zasazoval o její dosažení či posílení. Americkou veřejností tato myšlenka silně rezonuje, neboť je pro mnohé spojena s nostalgií po dřívějších dobách, typických nízkými cenami a energetickou soběstačností (USA byly až do šedesátých let minulého století schopny ropu i exportovat).⁴⁷

Experti se však shodují, že nezávislost by měla být pouze jedním z několika komponentů strategií energetické bezpečnosti⁴⁸ a přespřílišná koncentrace na dosažení energetické nezávislosti za každou cenu může mít v konečném důsledku kontraproduktivní efekt.⁴⁹ Americká ekonomika a její růst jsou do značné míry závislé na levné energii a mají-li Spojené státy možnost energii importovat za nižší ceny, než kolik by stála domácí produkce, pak autarkní energetická politika neposiluje energetickou bezpečnost země.⁵⁰ Specificky v případě ropy navíc není možné plně se odstříhnout od vývoje na světovém trhu, neboť ceny ropy jsou stanoveny globálně. Ani

⁴⁴ Yergin, *The Quest*, 266.

⁴⁵ V roce 2015 Spojené státy importovaly 24 % veškeré spotřebované ropy. U. S. Energy Information Administration, „How much oil consumed by the United States comes from foreign countries?“, <https://www.eia.gov/tools/faqs/faq.php?id=32&t=6> (staženo 17. 4. 2016).

⁴⁶ Yergin, *The Quest*, 270.

⁴⁷ Daniel Yergin, *The Prize, The Epic Quest for Money, Oil and Power* (New York: FREE PRESS, 1992): 567.

⁴⁸ Walcher, „US Energy Security from the Cleantech Revolution“, 4.

⁴⁹ Ibid., 12.

⁵⁰ Ibid., 13.

radikální omezení spotřeby importované ropy tak Spojené státy neuchrání před cenovými šoky způsobenými vývojem na světovém trhu.⁵¹ Mnozí experti včetně např. D. Yergina tudíž tvrdí, že skutečná energetická bezpečnost nespočívá v nezávislosti, nýbrž v diverzifikaci. Diverzifikace nejenom že snižuje dopady případných výpadků dodávek na ekonomiku a celkový chod země⁵², z geopolitického hlediska však také posiluje vyjednávací pozici Spojených států vůči zemím používajícím své surovinové zásoby k dosažení politických cílů potenciálně rozcházejících se s americkými zájmy.⁵³

Diverzifikace nicméně neznamená pouze rozšíření spektra dodavatelů, nýbrž i rozšíření zdrojů energie. Energetický trh Spojených států prošel během poslední dekády zásadními změnami, jednou z nejvýraznějších je pak rostoucí význam zemního plynu, za nímž stojí tzv. břidlicová revoluce. Díky technologickému pokroku (zejména technologii frakování) získali američtí těžaři přístup k rozsáhlým zdrojům nekonvenční ropy a zemního plynu a od roku 2007 je možné pozorovat prudký nárůst domácí produkce zemního plynu.⁵⁴ Tomuto trendu odpovídá rostoucí podíl břidlicového plynu v americkém energetickém mixu – v roce 2015 tvořil zemní plyn 32 % veškeré americké energetické produkce⁵⁵, z čehož zhruba polovina pocházela právě z ropných břidlic.⁵⁶ Dalšími surovinami užívanými k výrobě energie byly v roce 2015 uhlí (20 % z celkové produkce), surová ropa (28 %), jaderná energie (9 %) a obnovitelné zdroje (11 %).⁵⁷

Stále silněji zaznívá v diskuzi o americké energetické bezpečnosti požadavek reflektovat v energetické politice problematiku klimatických změn a to i přes její nejednoznačné vnímání americkou veřejností a politickou scénou. Barack Obama učinil boj s klimatickými změnami jednou z priorit jeho administrativy⁵⁸, jejímž mezinárodně nejvíce viditelným úspěchem byla Pařížská klimatická konference. Postupné pronikání problematiky klimatických změn do diskuze o energetické bezpečnosti odráží změny, jimiž tento koncept za posledních zhruba čtyřicet let v USA prošel. Zatímco diskurs sedmdesátých let se soustředil zejména na snižování importů ropy ze zahraničí a byl

⁵¹ Ibid., 12.

⁵² Yergin, *The Quest*, 277.

⁵³ Walcher, „US Energy Security from the Cleantech Revolution“, 14.

⁵⁴ Yergin, *The Quest*, 331.

⁵⁵ *U.S. Energy Information Administration*, „U.S. Energy Facts“, https://www.eia.gov/energyexplained/?page=us_energy_home (staženo 10. 4. 2014).

⁵⁶ *U.S. Energy Information Administration*, „How much shale gas is produced in the United States?“, <https://www.eia.gov/tools/faqs/faq.php?id=907&t=8> (staženo 10. 4. 2014).

⁵⁷ *U.S. Energy Information Administration*, „U.S. Energy Facts“,

⁵⁸ Joh M. Broder, „Obama Affirms Climate Change Goals“, *The New York Times* (18. 1. 2008).

úzce propojen s myšlenkou energetické nezávislosti, kterou chápal primárně jako surovinovou soběstačnost, v dnešní definici je energetická bezpečnost mnohem komplexněji pojímané téma a myšlenka energetické nezávislosti je v širším kontextu interpretována i jako diverzifikace amerického energetického mixu a (ideálně) zbavení se závislosti na fosilních palivech jako takových.⁵⁹

⁵⁹ Dunham a Schlosser, „Energy security discourses and environmental protection measures”, 86.

2. Teoretické ukotvení práce

Média slouží jako klíčový prostředník mezi primárními zdroji a příjemcem, občanem, a otázka jejich vlivu na konečné zpracování přinášených informací byla v posledních desetiletích intenzivně zkoumána. Výzkum v oblasti politické komunikace pracuje s třemi klíčovými koncepty: konceptem nastolování agendy (předpokládajícím souvislost mezi důrazem, jež média přisuzují určitému tématu, a důležitostí, kterou pak tomuto tématu přisuzuje veřejnost),⁶⁰ tzv. primingem (popisujícím změny standardů a měřítek, které veřejnost užívá k hodnocení daného tématu),⁶¹ a konceptem rámcování, jenž používá tato práce.

Dnes již klasickou definici rámcování (anglicky framing) nabízí Robert Entman: „Rámcovat znamená vybrat některé aspekty vnímané reality a učinit je ve sdělovaném textu významnějšími takovým způsobem, aby se podpořila určitá definice problému, interpretace příčiny, morální hodnocení a/nebo doporučení řešení pro popisovanou záležitost.“⁶² Podle Entmana rámce upozorňují na určité vybrané aspekty nahlížené reality a souběžně odvádějí pozornost od jiných aspektů; analýzy rámců tedy musí věnovat pozornost nejenom zmíněným informacím, nýbrž i informacím, které rámce opomíjí.⁶³ Rámec je účinný ve chvíli, kdy jednotlivec při vytváření vlastního názoru bere v úvahu aspekty reality, které rámec zdůrazňuje.⁶⁴

Sociologové jako např. Erving Goffman tvrdí, že veřejnost používá rámce, neboť pomáhají jednotlivci lépe chápat a třídit životní zkušenosti a dění kolem něj.⁶⁵ Stejnou funkci zastávají mediální rámce, které umožňují žurnalistům zjednodušit komplexní a rozsáhlá témata do podoby, jíž rozumí širší veřejnost, neboť použité rámce určitým způsobem rezonují s již existujícími mentálními schémata posluchače.⁶⁶ Role médií jakožto prostředníků mezi primárními zdroji a veřejností je klíčová, jelikož média

⁶⁰ Dietram A. Scheufele a David Tewksbury, „Framing, Agenda Setting and Priming: The Evolution of Three Media Effects Models”, *Journal of Communication* 57, č. 1: 9–20 (2007), www.ebscohost.com (staženo 4. 3. 2017), 11.

⁶¹ Ibid.

⁶² Robert M. Entman, „Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm“, 52. Přeloženo v Petr Šásek, Alice N. Tejkalová, „Rámcování tématu státního zadlužování v agendě MF DNES a Práva před volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR 2010“, *Acta Politologica* 5, č. 2 (2013), dostupné z <http://acpo.vedeckecasopisy.cz/publicFiles/00464.pdf> (staženo 4. 3. 2017), 189.

⁶³ Robert M. Entman, „Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm“, 54.

⁶⁴ James N. Druckman, „On the Limits of Framing Effects: Who Can Frame?”, *Journal of Politics* 63, č. 4: 1041–1066 (listopad 2001), www.ebscohost.com (staženo 4. 3. 2017), 1042.

⁶⁵ Dietram A. Scheufele a David Tewksbury, „Framing, Agenda Setting and Priming“, 11.

⁶⁶ Ibid., 12.

spoluvytvářejí obsah informace, již přinášejí.⁶⁷ Ve své studii M. C. Nisbet a T. P. Newman konstatují, že informace, které by byly prosty jakýchkoliv mediálních rámců, neexistují⁶⁸, podobně tak Anabela Carvalho tvrdí, že média nikdy nepřináší „čistá fakta“, neboť veškeré informace jsou vždy prezentovány v kontextu určitého světového názoru, úsudku či (např. politických) preferencí.⁶⁹ To však nutně neznamená, že by rámcování cíleně manipulovalo s realitou (byť i k tomu samozřejmě dochází), spíše se jedná (viz výše) o snahu zjednodušit komplexní a složitá témata pomocí zdůrazňování některých aspektů zkoumané reality na úkor jiných.⁷⁰

Mnoho akademických prací zkoumalo, jak média pokrývají témata nových vědeckých a technologických poznatků, konkrétně pak např. klimatické změny, či environmentální témata obecně. Pouze malá část veřejnosti má přístup k vědeckým materiálům (a schopnosti s nimi pracovat) a je tak do značné míry závislá na jejich zprostředkování médii.⁷¹ Pokrytím tématu klimatických změn americkými médii se zabývali Maxwell T. a Jules F. Boykoffovi, kteří zkoumali rozpor mezi závěry vědecké komunity a mediálním pokrytím tohoto tématu. Byť mezi akademickou komunitou panuje vysoká míra konsenzu ohledně toho, že „antropogenní [člověkem zaviněná] změna klimatu je závažný problém, jehož řešení nesnese odkladu“⁷², politický a mediální diskurs se od tohoto závěru mnohdy odchyluje. Jako jednu z příčin identifikují autoři přílišné lpění žurnalistů na profesních normách (jmenovitě zosobňování, dramatizaci a novost), které paradoxně může zkreslovat vědecké závěry, neboť snaha žurnalistů poskytovat vyvážený prostor oběma stranám sporu a stavět na roveň uznávané akademiky s hrstkou popíračů nepřímou vytváří iluzi, že vědecká komunita je v otázce klimatických změn rozpolcená.⁷³

Pro zkoumání politické komunikace může být koncept rámcování velmi přínosným, neboť předpokládá, že jakým způsobem je dané téma v médiích rámcováno,

⁶⁷ Anabela Carvalho, „Ideological cultures and media discourses on scientific knowledge: re-reading news on climate change“, *Public Understanding Of Science* 16, č. 2: 223–243 (2007), www.ebscohost.com (staženo 4. 3. 2017), 224.

⁶⁸ Matthew P. Nisbet a Todd Newman, „Framing, the Media, and Environmental Communication“, *The Routledge Handbook of Environment and Communication*, editoval Anders Hansen a Robert Cox (New York: Routledge, 2015), staženo z www.researchgate.net (4. 3. 2017), 361.

⁶⁹ Anabela Carvalho, „Ideological cultures and media discourses on scientific knowledge“, 225.

⁷⁰ Matthew P. Nisbet a Todd Newman, „Framing, the Media, and Environmental Communication“, 361.

⁷¹ Anabela Carvalho, „Ideological cultures and media discourses on scientific knowledge“, 223.

Maxwell T. Boykoff a Tom Yulsman, „Political Economy, media and climate change: sinews of modern life“, *Wires: Climate change* 4, č.5: 359–371 (září 2013), www.ebscohost.com (staženo 4. 3. 2017), 360.

⁷² Maxwell T. Boykoff a Jules T. Boykoff, „Climate change and journalistic norms: A case study of US mass-media coverage“, *Geoforum* 38, č.6: 1190–1204 (2007), www.sciencedirect.com (staženo 4. 3. 2017), 1191.

⁷³ *Ibid.*, 1193.

má dopad na to, jak je posluchač vnímá a jak mu rozumí.⁷⁴ Shanto Iyengar konstatuje, že prakticky veškerá politická komunikace je dnes zprostředkována buď odborníky či médii⁷⁵ a mediální zpravodajství je stále více interpretativní⁷⁶. Má-li odborná i laická veřejnost participovat na debatě o (nejenom) environmentálních tématech a rozumět, na jakých principech debata o takto komplexních tématech funguje, je nutné zabývat se procesem rámcování.⁷⁷ Např. Amy Lynn Fletcher vidí analýzu mediálních rámců jako přínosnou obzvláště v případě politicky kontroverzních témat, v nichž jednotlivé strany debaty disponují odlišnými světonázory a předložená fakta interpretují mnohdy protikladně, neboť rámcová analýza zkoumá, jak se světonázory zainteresovaných účastníků a jejich politický slovník promítají do vytváření životaschopných mediálních rámců majících potenciál mobilizovat části veřejnosti.⁷⁸

Do diskuze o výstavbě Keystonu XL se promítlo mnoho témat, jež v současnosti hýbou americkou společností, od vztahu životního prostředí a ekonomiky k otázce energetické bezpečnosti, a debata byla mnohdy vysoce polarizovaná. Rámcová analýza je tak nástrojem vhodným pro její zkoumání a již několik prací zabývajících se tímto tématem jí využilo, např. D. A. Crow a A. Lawlor na případ Keystonu XL aplikují teorii Narativního politického rámcování.⁷⁹ V úvodu představené práce Jamese Ordnera a Erika Kojly taktéž aplikují teorii rámcování na debatu o výstavbě ropovodu, přistupují k tématu však z odlišných perspektiv.

⁷⁴ Dietram A. Scheufele a David Tewksbury, „Framing, Agenda Setting and Priming“, 11.

⁷⁵ Shanto Iyengar, „Speaking of Values: The Framing of American Politics“, *Forum* (2194–6183) 3, č. 3: 1–8, (srpen 2005), www.ebscohost.com (staženo 4. 3. 2017), 4.

⁷⁶ *Ibid.*, 7.

⁷⁷ Matthew P. Nisbet a Todd Newman, „Framing, the Media, and Environmental Communication“, 361.

⁷⁸ Amy Lynn Fletcher, „Clearing the air: the contribution of frame analysis to understanding climate policy in the United States“, *Environmental Politics* 18, č. 5: 800–816 (2009), www.ebscohost.com (staženo 4. 3. 2017), 801.

⁷⁹ Desera A. Crow a Andrea Lawlor, „Media in the Policy Process: Using Framing and Narratives to Understand Policy Influences“, *Review Of Policy Research* 33, č.5 (září 2016): 472–491, www.ebscohost.com (staženo 19. 3. 2017).

3. Metodologie

Zvolenou metodologií pro tuto práci je obsahová analýza. Jakožto výzkumná metoda neovlivňuje obsah a jednotky výzkumu, nýbrž poskytuje návod, jak systematicky a spolehlivě analyzovat dokumenty.⁸⁰ Obsahová analýza umožňuje měřit kvantifikovatelné údaje, jež budou posléze interpretovány pomocí výchozí teorie, v tomto případě teorie rámcování.⁸¹

Obsahová analýza je v dnes již klasické definici Klause Krippendorffa definována jako „výzkumná technika pro vytváření aplikovatelných a validních úsudků (*inferences*) z textů (nebo jiných smysluplných věcí) na kontexty jejich užití“⁸². Krippendorff dále v definici klade důraz na spolehlivost výzkumné metody – závěry obsahové analýzy by měly být přenositelné, jinak řečeno, aplikuje-li jiný výzkumník stejnou techniku na stejná data, měl by dojít k totožným závěrům.⁸³ Obsahová analýza tedy přináší (je-li správně provedena) „intersubjektivně ověřitelné popisy mediálních obsahů“.⁸⁴

3.1 Obsahová analýza

Termín „obsahová analýza“ bývá mnohdy používán synonymně pro kvantitativní obsahovou analýzu.⁸⁵ Tato metoda je vysoce strukturovaná a využívá statistických procedur, díky nimž je možné analyzovat velké množství textů a získaná (kvantifikovaná) data mohou být prezentována v grafech či tabulkách. Výsledky jsou ověřitelné a nezávislé na osobě výzkumníka.⁸⁶ Takto charakterizovaná metoda odpovídá výše použité Krippendorffově definici.

Kromě analytického přístupu lze však k analýze textu přistupovat i druhým způsobem, způsobem hermeneutickým, jehož využívá kvalitativní obsahová analýza. Hermeneutický přístup při práci s textem akcentuje jeho sociálně-kulturní kontext⁸⁷ a

⁸⁰ Renáta Sedláková, *Výzkum médií: Nejužívanější metody a techniky*, (Praha: Grada Publishing, 2004), 315.

⁸¹ Ibid.

⁸² Klaus Krippendorff, *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology*, (Thousand Oaks: Sage, 2004), 18.

Překlad z Martin Hájek, *Čtenář a stroj: Vybrané metody sociálněvědní analýzy textů*, (Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2014), 61.

⁸³ Krippendorff, *Content Analysis*, 18.

⁸⁴ Winfried Schulz et al., eds. *Analýza obsahu mediálních sdělení*, (Praha: Nakladatelství Karolinum, 2011), 34.

⁸⁵ Sedláková, *Výzkum médií*, 289.

⁸⁶ Tomáš Trampota a Martina Vojtěchovská, *Metody výzkumu médií*, (Praha: Portál, 2011), 103.

⁸⁷ Hájek, *Čtenář a stroj*, 16.

snaží se vykládat text z pozice autora.⁸⁸ Takovýmto způsobem lze však analyzovat pouze menší množství textů a závěry analýzy do značné míry nejsou přenositelné.⁸⁹ Tato práce kombinuje oba dva druhy přístupů. Nejprve provádí kvantitativní obsahovou analýzu vybraného vzorku článků. Ze získaných dat posléze vychází druhá polovina práce, která je především kvalitativní obsahovou analýzou, k podložení svých závěrů však používá data získaná kvantitativní analýzou.

Daniel Riffe a kolektiv představují konkrétní návod, jak postupovat při vytváření obsahové analýzy. Celý proces rozdělují na tři části: definici problému, způsob provedení studie a konečně kolekci dat a jejich analýzu.⁹⁰ V prvním kroku autoři doporučují provést následující: definovat zkoumaný problém, zanalyzovat existující literaturu k tématu a představit výzkumnou otázku či hypotézu práce.⁹¹ Základní informace o zkoumaném problému nabízí první kapitola této práce (*Kontext debaty*), přehled dalších prací zabývajících se rámcováním debaty o Keystonu XL je shrnut v kapitole *Teoretické ukotvení práce*. Výzkumná otázka zkoumá, jakým způsobem byla debata o výstavbě ropovodu Keystone XL rámcována ve dvou předních amerických denících, The Washington Post a The New York Times.

Kolekce dat a jejich analýza, třetí krok obsahové analýzy, tvoří tělo této práce a jsou rozpracovány v kapitolách čtyři a pět. Následující podkapitola blíže rozebírá krok druhý, operacionalizaci výzkumu.

3.2 *Operacionalizace výzkumu*

V druhém kroku Riffe a kolektiv již doporučují přesunout analýzu od abstraktních ke konkrétním aspektům studie a teoretické proměnné transformovat v měřitelné kategorie.⁹² Základní zkoumanou jednotkou této práce je článek z vybraných médií, konkrétně dvou amerických deníků – The New York Times a The Washington Post. Oba deníky patří mezi tzv. prestižní tisk⁹³ mající vliv jak na veřejnost, tak na ostatní média, neboť zásadním způsobem formují prostor, v němž všechna média

⁸⁸ Ibid., 65.

⁸⁹ Schulz et al., eds. *Analýza obsahu mediálních sdělení*, 29.

⁹⁰ Daniel Riffe, Stephen Lacy a Frederick G. Fico, *Analyzing Media Messages: Using Quantitative Content Analysis in Media Research*, (Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers, 2005), 55.

⁹¹ Ibid., 56.

⁹² Riffe, Lacy a Fico, *Analyzing Media Messages*, 59.

⁹³ Maxwell T. Boykoff a Jules M. Boykoff, „Balance as bias: global warming and the US prestige-press“, *Global Environmental Change Part A: Human & Policy Dimensions* 14, č. 2 (červen 2004): 125–136, www.ebscohost.com (staženo 30. 3. 2017), 127.

operují (viz teorie nastolování agendy).⁹⁴ Jejich reputace (společně s dalšími faktory, např. objemem produkce či velikostí redakce) pak vytváří předpoklad, že zpravodajství dosáhne maximální možné vyváženosti.⁹⁵ Oba deníky se poměrně úspěšně adaptovaly i na nové digitální platformy, The New York Times v roce 2015 dosáhl jednoho milionu online předplatitelů⁹⁶ a The Washington Post, jenž se dlouho profiloval spíše jako regionální deník, v posledních letech vyrostl do celostátního média a jenom v roce 2016 vzrostl počet online předplatitelů o 145% v porovnání s rokem předešlým.⁹⁷

Články byly získány skrze databázi Factiva za použití několika filtrů. Hledaným heslem bylo “Keystone XL“, přičemž výsledky byly limitovány pouze na články z tištěných verzí obou deníků obsahující hledané heslo ve svém nadpisu a zároveň delší než 250 slov. Dále byly z hledáčku odstraněny nekrology, duplikáty, sportovní události, denní zprávy o trhu (*recurring pricing and market data*) a publikace v sesterských outletech a přetištěné identické články (*republished news*). Za zkoumaný časový úsek bylo zvoleno období od 16. července 2008 (den kdy TransCanada oficiálně požádala o povolení pro výstavbu Keystonu XL) do 7. listopadu 2015 včetně (den, kdy Obamova administrativa projekt definitivně zamítla). Kvůli počátečnímu malému zájmu veřejnosti i médií o dané téma však první získané články pochází až z roku 2011. Na rozdíl např. od práce Erika Kojoly⁹⁸, jež analyzuje pouze články ze zpravodajských sekcí a vynechává názorově zabarvené úvodníky a editorially, tato práce pracuje s oběma typy článků, neboť chce představit komplexní obraz rámcování zkoumaného tématu. Po aplikování všech zmíněných filtrů bylo získáno 53 článků, z nichž 9 bylo dále manuálně vyřazeno, neboť se netýkaly tématu (většinou se jednalo o články týkající se hlasování Kongresu v různých oblastech). Konečný vzorek tak obsahoval 44 článků.

Základním analytickým úkonem obsahové analýzy je tzv. kódování neboli „proces transformace prvků sdělení do standardizované podoby statistických dat“⁹⁹, v

⁹⁴ Noam Chomsky, „What Makes Mainstream Media Mainstream“ (říjen 1997), dostupné z https://chomsky.info/199710__/ (staženo 26. 3. 2017).

⁹⁵ Stephen Lacy, Frederick Fico a Todd F. Simon, „Fairness and Balance in the Prestige Press“, *Journalism Quarterly* 68, č. 3 (září 1991): 363–370, www.ebscohost.com (staženo 26. 3. 2017), 366.

⁹⁶ Ken Doctor, „Is The Washington Post closing in on The Times?“, *POLITICO* (6. 8. 2015), <http://www.politico.com/media/story/2015/08/is-the-washington-post-closing-in-on-the-times-004045> (staženo 16. 4. 2017).

⁹⁷ Lucia Moses, „How The Washington Post grew digital subscriptions 145 percent“, *DIGIDAY* (12. 7. 2016), <https://digiday.com/media/washington-post-grew-digital-subscriptions-145-percent/> (staženo 16. 4. 2017).

⁹⁸ Erik Kojola, „(Re)constructing the pipeline“, 10.

⁹⁹ Sedláková, *Výzkum médií*, 313.

němž výzkumník přiřazuje zkoumaným jednotkám jednotlivé číselné hodnoty, kódy.¹⁰⁰ V této práci byly kódovací kategorie vytvářeny postupem tzv. emergent kodování, kdy se jednotlivé kategorie sestavují až po předběžném prostudování zkoumaných textů (na rozdíl od a priori kódování).¹⁰¹ První kódovací kategorie analyzuje použité rámce. Po předběžném prostudování zkoumaných textů byly stanoveny tři základní rámce, jež se v textech objevovaly nejčastěji: *Rámec životní prostředí*, *Rámec energetická bezpečnost* a *Rámec ekonomika*. U každého rámce byla dále sledována jeho evaluace (pozitivní či negativní) a několik dalších podkategorií (argumentů či klíčových slov), které daný rámec dále rozvíjely. Podrobné kódovací schéma je uvedeno níže.

K1 Jaké rámce byly používány?

- K1. 1. Rámec životní prostředí
 - K1. 1. 1. Rámec životní prostředí lokální
 - K1. 1. 2. Rámec životní prostředí komplexní
 - K1. 1. 3. Pragmatismus v Rámci životní prostředí
 - K1. 1. 4. Argument bezpečnosti ropovodu
 - K1. 1. 5. Argument vlastnictví půdy
 - K1. 1. 6. Pozitivní evaluace Rámce životní prostředí
 - K1. 1. 7. Negativní evaluace Rámce životní prostředí
- K1.2. Rámec energetická bezpečnost
 - K1. 2. 1. Pragmatismus v Rámci energetická bezpečnost
 - K1. 2. 2. Argument Kanada jako spřátelená země
 - K1. 2. 3. Argument Čína
 - K1. 2. 4. Argument dodávek ropy na americký trh
 - K1. 2. 5. Pozitivní evaluace Rámce energetická bezpečnost
 - K1. 2. 6. Negativní evaluace Rámce energetická bezpečnost
- K1.3. Rámec ekonomika
 - K1. 3. 1. Argument tvorba pracovních míst
 - K1. 3. 2. Argument ekonomická krize
 - K1. 3. 3. Pragmatismus v Rámci ekonomika
 - K1. 3. 4. Pozitivní evaluace Rámce ekonomika
 - K1. 3. 5. Negativní evaluace Rámce ekonomika

¹⁰⁰ Schulz et al., eds. *Analýza obsahu mediálních sdělení*, 38.

¹⁰¹ Trampota a Vojtěchovská, *Metody výzkumu médií*, 106.

Druhá kódovací kategorie zastřešuje citované zdroje, jednotlivce či skupiny, na něž se články odkazovaly a jimž byl dán prostor k vyjádření se, čímž mnohdy zásadně ovlivnily celkové vyznění článku (třetí sledovaná kategorie). Analýza pracuje celkem s deseti kategoriemi zdrojů (viz list s případnými vysvětlivkami níže); některé kategorie zastřešují více skupin zdrojů, nicméně k této generalizaci se přistoupilo s cílem nerozdobit analýzu do příliš mnoha jednotek, z nichž by pak nebylo možné vyvodit obecnější závěry.

K2 Na jaké zdroje se články odkazovaly?

- K2. 1. TransCanada (společnost zřizující Keystone XL)
- K2. 2. Kanadská administrativa (zahrnuje kanadské zastoupení v USA i kanadskou vládu)
- K2. 3. Americká administrativa (zahrnuje prezidenta, Ministerstvo zahraničních věcí i všechny federální agentury včetně Environmental Protection Agency (EPA), jež zastávala vůči Keystonu XL značně kritický postoj)
- K2. 4. Americký ropný průmysl (až na dvě výjimky zastoupený American Petroleum Institute)
- K2. 5. Environmentální organizace
- K2. 6. Koalice občanských aktivistů bojujících proti výstavbě Keystonu XL ve státech, jimiž měl procházet
- K2. 7. Experti
- K2. 8. Původní obyvatelé
- K2. 9. Republikáni
- K2. 10. Demokraté (zahrnuje i oficiálně nezávislého senátora za Vermont Bernarda Sanderse)¹⁰²

Třetí kódovací kategorie zkoumá celkový postoj článků vůči plánované výstavbě ropovodu Keystonu XL na škále od jedné do pěti. Obsahuje-li článek autorovu jasně vyjádřenou podporu Keystonu XL, či podporuje-li většina uvedených argumentů toto stanovisko, článek je zařazen do kategorie K3. 1. Jednoznačně pro. To samé platí v případě opačného názoru pro kategorii K3. 5. Jednoznačně proti. Články obsahující většinu argumentů buď na podporu Keystonu XL či naopak, které však zároveň dávají

¹⁰² Tato kategorie (v menší míře platí i pro kategorii č.9, Republikány) se však ukázala být nevyhovující, neboť Demokratická strana byla ve svém postoji vůči Keystonu XL poměrně nejednotná.

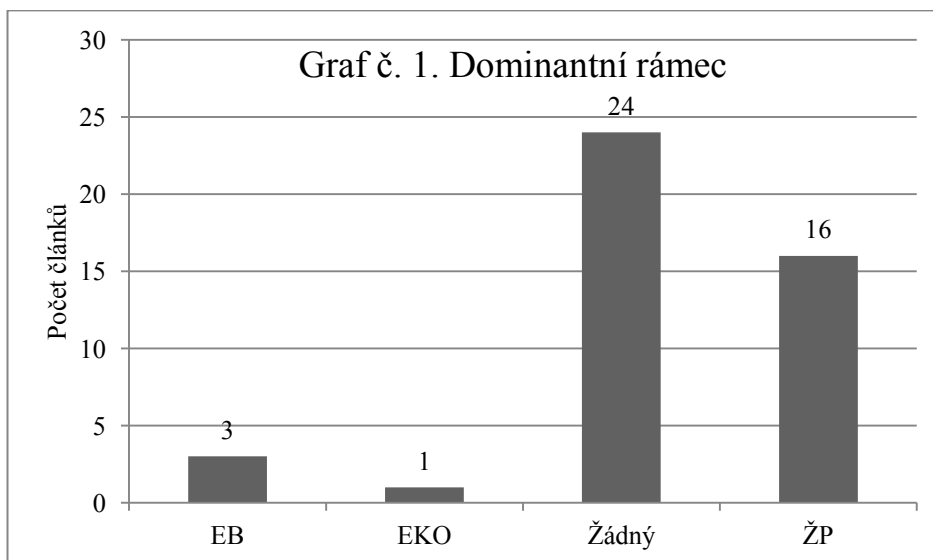
prostor i protichůdným stanoviskům, jsou zařazeny do kategorie K3. 2. respektive K3. 4. Články, v nichž jsou jednotlivé argumenty vyvážené, či mají striktně zpravodajský charakter, jsou řazeny do kategorie K3. 3. Neutrální.

K3 Jaký byl celkový postoj článku vůči výstavbě Keystonu XL?

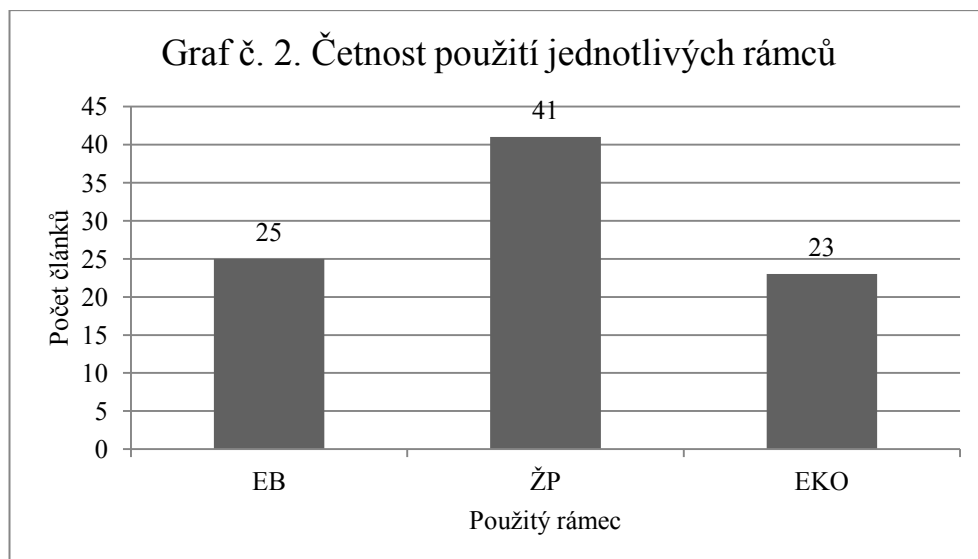
- K3. 1. Jednoznačně pro (=1)
- K3. 2. Spíše pro (=2)
- K3. 3. Neutrální (=3)
- K3. 4. Spíše proti (=4)
- K3. 5. Jednoznačně proti (=5)

4. Výsledky analýzy

Za účelem co nejpřesnějšího popisu užitého rámcování zkoumá analýza použité rámce ve dvou na sobě nezávislých kategoriích. První z nich v každém článku testuje přítomnost tzv. dominantního rámce. Existencí dominantního rámce se rozumí situace, kdy je jednomu ze tří zkoumaných rámců věnována výrazně větší pozornost v porovnání s ostatními dvěma rámci a danému článku dominuje (což ovšem nevylučuje použití i dalších rámců v tomtéž článku). U komplexních otázek (jako právě např. Keystone XL) zastřešujících široké spektrum témat však mnohdy dominantní rámec neexistuje, nebo je velmi složité jej určit. Jak ukazuje graf č. 1., pouze 20 článků (45 %) obsahuje jeden dominantní rámec, zbylých 24 článků (55 %) jsou rámcovány komplexně, tzn. kombinací více rámců.

Pokud by analýza sledovala pouze dominantní rámec, získaná data by nebyla plně vypovídající, neboť by opomíjela nadpoloviční většinu článků, v nichž se dominantní rámec neobjevuje. Z tohoto důvodu sleduje druhá kategorie četnost použití všech rámců. Její výsledky shrnuje graf č. 2. – jednotlivé sloupce představují celkový počet použití daného rámce ve zkoumaném vzorku článků. Výsledná čísla neodpovídají počtu článků, neboť jeden článek může souběžně obsahovat více rámců (byl-li však rámec použit v článku vícekrát, započítává se pouze jednou).

Z přiložených grafů vyplývá, že Keystone XL byl rámcován nejčastěji v kontextu životního prostředí. Až na tři výjimky obsahoval Rámec životní prostředí každý článek, v 16 z nich byl dominantním rámcem. Možné vysvětlení takto převládající přítomnosti Rámce životní prostředí nabízí teorie bratří Boykoffových, kteří se zabývali pokrytím klimatických změn americkými masmédií, zejména pak problematikou odchýlení mediálního diskurzu od diskurzu vědecké komunity,¹⁰³ jež jasně konstatuje, že lidská aktivita přispívá ke globálním klimatickým změnám.¹⁰⁴ Americká masmédiá však tyto závěry zkreslují a vědeckou komunitu rámcují jako v otázce klimatických změn rozdělenou a svářící se.¹⁰⁵ Vedle strukturálních a politicko-ekonomických faktorů identifikují M. a T. Boykoffovi jako jednu ze základních příčin tohoto nesouladu tzv. žurnalistické normy.¹⁰⁶ V kontextu této práce je obzvláště důležitá jedna ze sekundárních norem – vyváženost (*balance*) zpravodajství. Podle R. Entmana vyváženost znamená „představit názory legitimních mluvčích konfliktních stran v jakémkoliv významném sporu a poskytnout oběma stranám zhruba stejný prostor“.¹⁰⁷ Na rozdíl od problémů politicko-společenského charakteru, kde vyváženost slouží jako pojistka proti zaujatému zpravodajství, tento postup nelze aplikovat na vědecké otázky, podotýká Ross Gelbspan¹⁰⁸, neboť poskytováním vyváženého mediálního prostoru

¹⁰³ Maxwell T. Boykoff a Jules M. Boykoff, „Balance as bias: global warming and the US prestige-press”, *Global Environmental Change Part A: Human & Policy Dimensions* 14, č. 2 (červen 2004): 125–136, www.ebscohost.com (staženo 30. 3. 2017), 121.

¹⁰⁴ Maxwell T. Boykoff a Jules M. Boykoff, „Climate change and journalistic norms: A case-study of US mass-media coverage”, *Geoforum* 38, č. 6 (listopad 2007): 1190–1204, www.ebscohost.com (staženo 30. 3. 2017), 1190.

¹⁰⁵ *Ibid.*, 1193.

¹⁰⁶ *Ibid.*, 1191.

¹⁰⁷ *Ibid.*, 1193.

¹⁰⁸ Maxwell T. Boykoff a Jules M. Boykoff, „Balance as bias“, 127.

„oběma stranám“ vytváří americká média iluzi, že názory většiny vědecké komunity a názory (dobře organizované) hrstky popíračů si jsou rovny.¹⁰⁹ V případě otázky globálního oteplování vyvážené zpravodajství fakticky vede ke zkreslení reality, jak tvrdí M. a T. Boykoffovi.

V kontextu klimatických změn byl ve Spojených státech také poprvé použit výraz „post-pravdivá politika“.¹¹⁰ V duchu memoranda Franka Luntze a se vznikajícím aparátem vědeckých institucí v zádech¹¹¹ začala v 90tých letech část konzervativního politického spektra a veřejně činných osob zdůrazňovat představu rozdělné vědecké komunity, která se sama o sobě pro některé stala terčem posměchu.¹¹² Odmítání závěrů, expertíz a rad vědecké komunity je dnes pro stále více Američanů způsob, jímž mohou demonstrovat svoji nezávislost na „zkažených elitách“, jak píše Tom Nichols,¹¹³ a a priori odmítání názorů expertů se stává jedním ze znaků post-pravdivé politiky. Tento trend není fenoménem typickým pouze pro Spojené státy, v evropském kontextu se jedním z viditelných příkladů stal např. výrok Michaela Goveho, bývalého ministra spravedlnosti Velké Británie: „dost bylo expertů“, pronesený během kampaně za vystoupení Velké Británie z EU.¹¹⁴

Snaha o vyváženost zpravodajství (s ohledem na životní prostředí) je v případě Keystonu XL zřetelná na dvou úrovních. Z makro perspektivy je patrná právě ve faktické všudypřítomnosti Rámce životní prostředí, jak ji ukazuje graf č. 2., který má v konečném důsledku větší vypovídající hodnotu než graf č. 1. Dominance Rámce životní prostředí spočívá právě v tom, že až na tři výjimky si žádný článek nedovolil tento argument opomenout, byť některé jej akcentovaly pouze velmi zběžně. Tento závěr je platný nejenom v případě zpravodajských článků, u nichž je snaha o vyváženost očekávána, nýbrž i u článků názorově zabarvených (úvodníky či editorially). I zde autoři evidentně považovali téma životního prostředí za natolik důležité, že cítili potřebu se vůči tomuto argumentu minimálně negativně vymezit, či jej jakkoliv jinak zmínit.

¹⁰⁹ Maxwel T. Boykoff a Jules M. Boykoff, „Climate change and journalistic norms“, 1193.

¹¹⁰ The Economist, „Yes, I'd lie to you“ (10. 9. 2016), staženo z <http://www.economist.com/news/briefing/21706498-dishonesty-politics-nothing-new-manner-which-some-politicians-now-lie-and> (30. 4. 2017).

¹¹¹ Goerge Lakoff, *Don't Think of an Elephant!*, 16.

¹¹² The Economist, „Yes, I'd lie to you“.

¹¹³ Tom Nichols, „How America Lost Faith in Expertise“, *Foreign Affairs* (březen/duben 2017), staženo z <https://www.foreignaffairs.com/articles/united-states/2017-02-13/how-america-lost-faith-expertise> (30. 4. 2017).

¹¹⁴ The Economist, „Yes, I'd lie to you“.

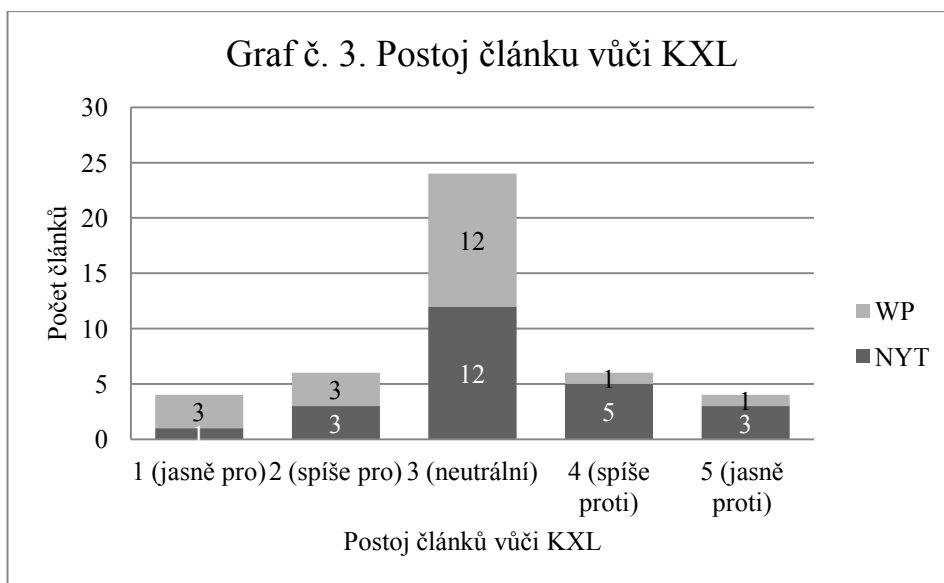
Druhou rovinu snahy vyváženě Keystone XL pokrýt pak představuje způsob, jímž Rámec životní prostředí používaly články, v nichž tento rámec nebyl dominantní. Většina článků se snažila alespoň základním způsobem představit, oč se v debatě o Keystonu XL jedná, mnohdy pouze ve velmi základních konturách, větě či kratším odstavci, které byly vystavěny na prakticky totožném schématu „zastánci ropovodu říkají..., odpůrci ropovodu říkají...“, jako příklad je uvedena citace z The Washington Post: *„Zastánci ropovodu říkají, že projekt vytvoří pracovní místa a zajistí dodávky energie, zatímco jeho nepřátelé tvrdí, že podporuje surovou ropu, jež škodí klimatu, a že by mohl mohl [sic] unikat v [ekologicky] citlivých oblastech“*¹¹⁵. V takto krátkých, nevyhnutelně zkratkovitých shrnutích, která ale mají za cíl podat vyvážený obraz debaty, je Rámec životní prostředí vždy přítomen a funguje jako argument, zastupující „jednu stranu debaty“, jež není možno vynechat, má-li vyváženost zůstat zachována. V případě rámcování klimatických změn v souvislosti s Keystonem XL je taktéž možné pozorovat onu výše kritizovanou snahu médií o vyváženost, kdy se některé články snaží poskytnout prostor oběma (uměle vytvořeným) stranám debaty, či alespoň nepřímo implikovat existenci opačného názoru, jak ukazuje např. článek z roku 2014 publikovaný v The Washington Post: *„Ochránci životního prostředí využívají ropovodu jako jednoho z nevyraznějších symbolů americké závislosti na fosilních palivech, jejichž užívání, jak říkají [zdůraznění vloženo], vede k oteplování planety“*¹¹⁶.

Následující graf č. 3. shrnuje postoj jednotlivých článků vůči Keystonu XL tak, jak byl měřen na škále od jedné ku pěti (viz kapitola Metodologie, třetí kódovací kategorie) včetně rozdělení na jednotlivé deníky. Graf ukazuje, že 22 článků (53 %) je vůči Keystonu XL neutrálních, zbylých 20 článků se shodně rozděluje na 10 spíše či jednoznačně pro ropovod a dalších 10 spíše či jasně proti. Zaměříme-li se na články názorově zabarvené, je možné konstatovat, že The Washington Post publikoval články vůči projektu spíše pozitivně nakloněné (celkem 6 z 10), zatímco většina negativních článků byla otištěna v The New York Times (celkem 8 z 10). Tento závěr je dále ještě rozveden v tabulce č. 1., jež rozdělila články podle jejich zařazení. Názorově zabarvené sekce (komentáře, úvodníky) odráží ideologii média, a bylo by tudíž zajímavé sledovat

¹¹⁵ V originále: *„Pipeline proponents say the project will generate jobs and secure energy supply, while its foes argue it promotes crude oil that harms the climate and could spill in sensitive habitats.“*, Juliet Eilperin a Steven Mufson, „GOP turning Keystone XL into a major election issue“, *The Washington Post* (15. 12. 2011), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹¹⁶ V originále: *„Environmentalists have seized on the pipeline as one of the most visible symbols of U.S. dependence on fossil fuels, whose use they say [emphatic mine] is warming the planet“*, Lenny Bernstein, „Neb. judge strikes down ruling for Keystone XL route in state“, *The Washington Post* (20. 2. 2014), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

případné odlišnosti mezi oběma deníky. Výsledky této zkoumané kategorie naznačují, že se postoj obou deníků skutečně lišil – z 10 článků spíše či jasně proti Keystonu XL jich 7 patří mezi úvodníky/editorialy a 6 z nich bylo publikováno v The New York Times. Nabízející se závěr, že The Washington Post projekt spíše podporoval a The New York Times odmítal, by však byl platný pouze v kontextu zkoumaných článků a nebyl by přenositelný na celou debatu. Vzorek článků, jež tato práce analyzuje, není dostatečně rozsáhlý a rovnoměrně časově rozložený, aby bylo možné na jeho základě vytvořit komparaci obou deníků. Z tohoto důvodu se práce zabývá analýzou jednotlivých rámců jako takových, tak jak byly užívány napříč oběma deníky.

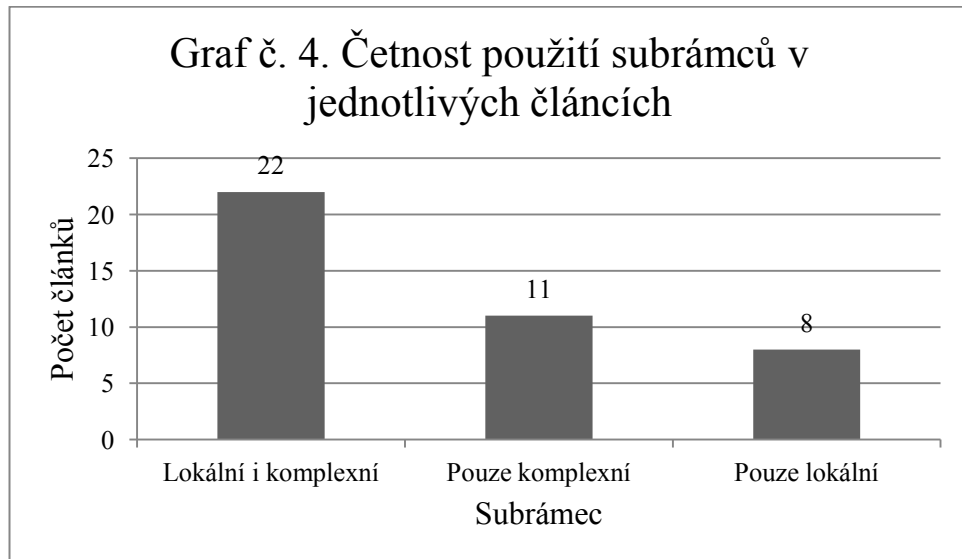

Tabulka č. 1. Postoj článků vůči Keystonu XL v jednotlivých sekcích

Médium (sekcce)	1 (jasně pro)	2 (spíše pro)	3 (neutrální)	4 (spíše proti)	5 (jasně proti)	Součet
Komentáře, úvodníky	4	3	0	3	4	14
NYT	1	2	0	3	3	9
WP	3	1	0	0	1	5
Zpravodajské sekce	0	3	24	3	0	30
NYT	0	1	12	2	0	14
WP	0	2	12	1	0	14
Součet	4	6	24	6	4	44

5. Rámec životní prostředí

Z provedené analýzy zkoumaného vzorku článků vyplývá, že téma životního prostředí debatě o Keystoneu XL dominovalo. V předchozí kapitole byly blíže rozebrány některé z důvodů, jež vedly k dominantní přítomnosti Rámce životní prostředí. Tato část práce se zabývá samotným Rámcem jako takovým a jeho obsahovou náplní. The Washington Post nabízí základní shrnutí hlavních argumentů, které Rámec tvořily, v článku z roku 2013: „*Keystone XL [...] se stal kontroverzním kvůli obavám z možných úniků ropy a vysokým emisím skleníkových plynů spojených s těžbou kanadských ropných písků, které by ropovod transportoval především.*“¹¹⁷ Z uvedené citace vyplývají dvě hlavní tematické oblasti možných dopadů ropovodu na životní prostředí – první se týká dopadů přímo v oblastech, kudy měl ropovod vést, druhá projekt spojuje s problematikou charakteru samotných ropných písků a ovlivňováním životního prostředí jejich produkcí. Práce proto dále rozděluje Rámec životní prostředí na dva subrámce: Rámec životní prostředí lokální a Rámec životní prostředí komplexní. Graf č. 4. ukazuje četnost použití jednotlivých subrámců. Jasně z něj vyplývá, že nadpoloviční většina článků (54 %) obsahujících Rámec životní prostředí používala oba subrámce, 46 % článků pak zmiňovalo pouze jeden z nich.

¹¹⁷ V originále „*The Keystone XL...has become controversial because of environmental concerns about possible leaks and high greenhouse gas emissions linked to production of Canada’s oil sands, which would mostly supply the pipeline.*“, Steven Mufson a Anne Gearan, „Kerry suggests action is near on proposed Keystone XL pipeline“, *The Washington Post* (9. 2. 2013), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

5.1 Subrámeček Životní prostředí lokální

73 % článků obsahujících Rámec životní prostředí jej zmiňuje v kontextu dopadů na ekosystémy v oblasti, kudy měl Keystone XL procházet. Klíčovým argumentem tohoto subrámečku proti výstavbě ropovodu je obava z možných úniků ropy, které by následně mohly zamořit ekosystémy v jeho okolí. Podle plánu vypracovaného TransCanadou měl Keystone XL na území USA vést skrze státy Montana, Jižní Dakota a Nebraska. Právě Nebraska se stala státem, v němž byl boj proti Keystonu XL nejvíce intenzivní a posléze přitáhl mediální pozornost celé země.¹¹⁸ Vnitrostátní debata v Nebrasce vedená o Keystonu XL významným způsobem formovala subrámeček Životní prostředí lokální a argumenty, které se v ní objevovaly, pak přebírala velká celostátní média (jako např. The Washington Post a The New York Times), byť ve značně zobecněné verzi, což se odrazilo i v provedené analýze.

Na území Nebrasky se nachází ekologicky citlivá oblast vodních mokřad Sandhills a zvodně Ogallala, jeden z největších světových rezervoárů podzemní vody, která poskytuje vodu jak k přímé spotřebě, tak k zemědělskému zavlažování, v případě Nebrasky zejména k pěstování kukuřice, plodiny obzvláště náročné na spotřebu vody. Kvůli nadměrnému využívání zejména pro farmářské účely dochází k rozsáhlému vysychání a vyčerpávání zvodně.¹¹⁹ Primární obavy protestujících se tak soustředily na možné znečištění vodních zdrojů v případě úniku ropy.¹²⁰ Tento závěr potvrzuje i obsahová analýza Jamese Ordnera zkoumající rámcování debaty o Keystonu XL v Nebrasce mezi lety 2010 až 2015. Zatímco zastánci ropovodu se snažili v rámcování debaty maximalizovat možné ekonomické benefity projektu a argument energetické nezávislosti, jeho odpůrci ve svých rámcích maximalizovali možná nebezpečí spojená s výstavbou a existencí ropovodu.¹²¹ Ordnerova analýza identifikovala jako dominantní rámeček používaný odpůrci ropovodu „vnímání rizik“ (*risk perception frame*).¹²² Tento rámeček je tvořen třemi hlavními narativy: obavami z možné kontaminace vodní

¹¹⁸ Ordner, „(Re)constructing the pipeline“, 2.

¹¹⁹ Laura Parker, „What Happens to the U.S. Midwest When the Water's Gone?“, *National Geographic* (srpen 2016), staženo z <http://www.nationalgeographic.com/magazine/2016/08/vanishing-midwest-ogallala-aquifer-drought/> (29. 4. 2017).

¹²⁰ Simon Worrall, „This Man Hiked the Entire Route of the Keystone XL Pipeline“, *National Geographic* (12. 3. 2017), staženo z <http://news.nationalgeographic.com/2017/03/keystone-pipeline-trespassing-across-america-ken-ilgunas/> (29. 4. 2017).

¹²¹ Ordner, „(Re)constructing the pipeline“, 27.

¹²² Ibid., 28.

zásobárny Ogallala, obavami z možných úniků ropy do ekosystému Sandhills a obavami z chemických látek užívaných k ředění živic, které by ropovod přepravoval.¹²³

Všechny výše zmíněné argumenty jsou s větší či menší četností přítomny i ve zkoumaném vzorku článků této obsahové analýzy. Na rozdíl od práce Jamese Ordnera, který analyzoval vyjádření jak příznivců tak odpůrců ropovodu během veřejných slyšení v Nebrasce, a jeho vzorek tak byl argumentačně velmi specifický a konkrétní, tato analýza pracuje s články publikovanými v celostátních médiích. Argumenty používané ve vnitrostátní debatě v Nebrasce se v nich objevují, nicméně ve značně zjednodušené podobě. Zatímco v Nebrasce se při veřejných slyšeních mnohdy debatovalo i o detailních geologických, chemických či technologických aspektech výstavby, celostátně byla většinou celá debata shrnuta do velmi zobecněného argumentu možných úniků ropy do okolí ropovodu. V některých článcích je argument použit pouze velmi zkratkovitě, jako např. „*připomínající rizika úniků [ropy]*“¹²⁴, jiné články jej dále rozvíjejí a poskytují k němu detailnější informace: „*obavy, že únik [ropy] by nenapravitelně poškodil zvedň Ogallala, podzemní zásobárnu vody užívanou k zavlažování orné půdy, která taktéž poskytuje pitnou vodu pro značnou část obyvatel amerického středozápadu*“¹²⁵. Oblast Sandhills a zvedň Ogallala jsou označovány termíny jako „*ekologicky citlivé*“¹²⁶ a možné úniky pak přizvisky jako „*ekologická katastrofa*“¹²⁷ či „*environmentální hazard*“¹²⁸. Takto silná slovní spojení odpovídají závěrům Jamese Ordnera o odpůrcích ropovodu snažících se maximalizovat možná nebezpečí.

Více jak třetina článků užívajících subrámeček Životní prostředí lokální rozporuje výše popsany narativ nebezpečí ropovodu pro jeho okolní prostředí. U každého rámce je sledována jeho evaluace, tzn. pozitivní či negativní hodnocení daného rámce. V případě Rámce životní prostředí je v kategorii K1. 1. 6. sledována negativní evaluace, k ní

¹²³ Ibid., 29.

¹²⁴ V originále „*citing the risks of spills*“, Mark Bittman, „Keystone XL Is Self-Destructive. Does the Obama Administration Need to Be Also?“, *The New York Times* (31. 8. 2011), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹²⁵ V originále „*fears that a spill could irreparably harm the Ogallala Aquifer, the underground water source used to irrigate cropland and fill taps across the wide portion of heartland*“, Mitch Smith, „Nebraskans Raise Their Voices in Fight Against Keystone XL Pipeline“, *The New York Times* (30. 9. 2014), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹²⁶ V originále „*ecologically sensitive*“, Steven Mufson, „Keystone XL breaks ground in Texas“, *The Washington Post* (23. 9. 2012), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹²⁷ V originále „*environmental disaster*“, Andrew Rosenthal, „President Bush Weighs in on Keystone XL“, *The New York Times* (14. 3. 2012), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹²⁸ V originále „*environmental hazard*“, Andrew Rosenthal, „Good Decision on Keystone XL: The Loyal Opposition“, *The New York Times* (18. 1. 2012), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

opačná evaluace byla nazvána neutrální, neboť žádná ze stran debaty nevznáší argument jakéhokoliv pozitivního přínosu Keystonu XL pro životní prostředí. Zastánci projektu však ropovod rámcují jako vůči životnímu prostředí neutrální. Celkem 11 z 30 článků (37 %) tohoto rámce obsahuje neutrální evaluaci. Základní argumentační linie těchto článků spočívá v proklamované bezpečnosti ropovodu a objevuje se v celkem 7 článcích. Jeden z narativů, který v sobě obsahuje Ordnerův dominantní rámec „vnímání rizik“, se týká možné nezkušenosti TransCanady s tak rozsáhlými projekty jako by byl Keystone XL (neboť společnost staví převážně plynovody) a z toho vyplývajících možných bezpečnostních rizik.¹²⁹ Pravděpodobná snaha TransCanady tyto obavy vyvrátit může být jedním z důvodů, proč byla právě ona nejčastěji autorem těchto argumentů. TransCanada ropovod rámcovala jako „bezpečný“¹³⁰ a její mluvčí se v roce 2011 nechal dokonce slyšet, že „*Keystone XL by byl nejbezpečnější ropovod v celé zemi.*“¹³¹

Negativní dopady Keystonu XL na oblast, jíž měl procházet, se netýkají pouze lokálních ekosystémů. Byť tento argument v subrámcí Životní prostředí lokální převažuje, 23 % článků (7 článků) se věnuje také argumentům vlastníků půdy, kteří výstavbu ropovodu na svých pozemcích odmítali. Pro tyto články je typická vyšší míra personalizace. Některé z nich dávají prostor jednotlivým farmářům či rančerům se vyjádřit k tématu, nezasazují však jejich argumenty do širšího kontextu, což odpovídá definici personalizace bratří Boykoffových, v níž jsou personalizované příběhy upřednostňovány před hlubší strukturální analýzou problematiky.¹³² Jako příklad je uvedena citace z The New York Times: „*Řekl jsem jim, 'Budete mě muset vytáhnout zpoza buldozeru, protože já tuhle farmu ochráním'*“, vyjádřil se Art Tanderup, který se svojí ženou Helen koncert zorganizoval. *Jejich pozemek v jemně zvlněných kopcích severovýchodní Nebrasky by se nacházel přímo na trase ropovodu.*“¹³³ Pouze v kontextu tohoto argumentu jsou také citováni původní obyvatelé. Jejich postoj vůči Keystonu XL byl striktně odmítavý a ropovod vnímali jako hrozbu pro každého

¹²⁹ Ordner, „(Re)constructing the pipeline“, 36.

¹³⁰ Smith, „Nebraskans Raise Their Voices in Fight Against Keystone XL“.

¹³¹ V originále „*Keystone XL would bet the safest pipeline in the country*“, Dan Frosch, „Partisans Prepare for Keystone XL Hearing“, *The New York Times* (26. 9. 2011), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹³² Maxwell T. Boykoff a Jules M. Boykoff, „Climate change and journalistic norms“, 1192.

¹³³ V originále „*I've told them, 'You'll have to haul me out from in front of that bulldozer, because I'm going to protect this farm,'*“, said Art Tanderup, who with his wife, Helen, hosted the concert. *Their land in the rolling hills of northeast Nebraska would be directly along the pipeline route.*“, Mitch Smith, „Nebraskans Raise Their Voices in Fight Against Keystone XL Pipeline“.

obyvatele amerického středozápadu „závislého na čisté vodě a půdě“.¹³⁴ Pro jejich vyjadřování je typické silné emoční sepjetí s půdou, což se odráží i v použitých jazykových prostředcích: „*Náčelníci kmenů původních obyvatel z Nebrasky a Jižní Dakoty říkají, že udělají cokoliv, co bude nutné, aby ochránili svoji půdu.*“¹³⁵

5.2 Subrámec Životní prostředí komplexní

Ačkoliv v samotné četnosti použití obou subrámců není větších rozdílů (viz Graf č. 4), subrámec Životní prostředí komplexní je ve zkoumaném vzorku článků rozebírán do větší hloubky a v konečném rozhodování Baracka Obamy hrál klíčovou roli. Tento subrámec taktéž rámcuje Keystone XL jako hrozbu pro životní prostředí, nikoliv však specificky pouze pro oblasti, jimiž měl ropovod procházet, nýbrž kvůli jeho možnému příspěvku ke globálním klimatickým změnám. Referenčními pojmy pro subrámec Životní prostředí komplexní byla slovní spojení „klimatické změny“, „globální oteplování“ a „emise skleníkových plynů“ a až na několik málo výjimek alespoň jedno z těchto spojení obsahoval každý článek subránce. Články, v nichž tento argument není více rozveden, užívají těchto obrátů k aktivaci již dříve získaných znalostí čtenáře. Např. v případě „emisí skleníkových plynů“ se předpokládá, že čtenář si je vědom jejich škodlivosti a automaticky tedy u něj jejich použití v souvislosti s ropovodem vytváří negativní asociace. Příkladem takového použití může být článek z The Washington Post z roku 2013: „*Ochránci životního prostředí a někteří přední klimatologové říkají, že energeticky náročný proces těžby ropných písků vede k uvolňování většího množství skleníkových plynů než těžba konvenční ropy*“.¹³⁶ Ropné písky byly environmentálními organizacemi tvrdě odsuzovány použitím obrátů jako „*obzvláště špinavý energetický zdroj*“¹³⁷, „*nejšpinavější ropa planety*“¹³⁸, „*největší uhlíková bomba na zemi*“¹³⁹ či „*ekonomika ničící planetu*“¹⁴⁰.

¹³⁴ V originále „*who depends on clean land and water in the heartland*“, Sioux Tribes, „The danger posed by Keystone XL“, *The Washington Post*, (26. 4. 2014), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹³⁵ V originále „*Leaders of Native American Tribes from Nebraska and South Dakota said they would take whatever steps necessary to protect their land*“, Mitch Smith, „Nebraskans Raise Their Voices in Fight Against Keystone XL Pipeline“.

¹³⁶ V originále „*Environmental groups and some leading climatologists say that the energy-intensive process of extracting oil from the sands releases greater greenhouse gas emissions than the process for conventional crude oil.*“, Steven Mufson, „CEO urges U.S. to grant permit for Keystone XL“, *The Washington Post* (8. 2. 2013), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹³⁷ V originále „*particularly dirty energy source*“, Ian Austen, „TransCanada Plays Down Keystone XL Risk; Researcher Says“, *The New York Times* (11. 7. 2011), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Subrámeček Životní prostředí komplexní je nejčastěji užívaným rámcem, celkem se ve zkoumaném vzorku vyskytuje 33krát. Rámeček sám o sobě implikuje negativní postoj vůči ropovodu, neboť se soustředí na jeho přispění ke globálnímu oteplování. Jednou ze sledovaných kategorií analýzy je i neutrální evaluace, tedy negování přispění ropovodu ke klimatickým změnám. Neutrální evaluace se vyskytuje celkem v 7 článcích z 33 (21 %). Takto relativně nízké číslo může být vysvětleno motivací zastánců ropovodu při jeho obhajobě zmiňovat především ekonomické benefity či argument energetické bezpečnosti a Keystone XL v souvislosti s klimatickými změnami nezmiňovat, neboť tento rámeček vždy poutá pozornost směrem pro ně nepříznivým, i když se vůči němu mohou zastánci ve své argumentaci negativně vymezovat. Často se články, které se snažily možné dopady ropovodu na klimatické změny neutralizovat, odkazovaly na Závěrečnou studii Ministerstva zahraničí, která v některých svých částech toto stanovisko podpořila, viz např. úvodník z The Washington Post z roku 2014: „Na základě dvou velmi podrobných studií Ministerstva zahraničí experti došli k závěru, že dopad ropovodu by byl pravděpodobně minimální, dokonce i v případě emisí oxidu uhličitého, které způsobují klimatické změny.“¹⁴¹

Vedle snahy určitým způsobem neutralizovat či relativizovat vliv ropovodu na klimatické změny, argumentovali zastánci výstavby také z pozice určitého pragmatismu v postoji k ropným pískům. Pragmatismus byl sledován ve třech kategoriích (K1. 1. 3., K1. 2. 1., K1. 3. 3.) u každého rámečku a objevoval se v rámcích Energetická bezpečnost a Životní prostředí. Pragmatismus vychází z myšlenky, že schválení či zamítnutí výstavby Keystonu XL nebude mít žádný dopad na tempo rozvoje kanadských ropných písků, což by Spojené státy měly pragmaticky akceptovat a snažit se situace využít ke svému prospěchu. Tyto články se mnohdy odkazovaly na části závěrečné zprávy Ministerstva zahraničí potvrzující toto stanovisko (viz první kapitola práce). V závislosti na rámcích, v němž se pragmatismus objevuje, pak článek akcentuje odlišné benefity, o něž by se USA ochudily, pokud by byl projekt zamítnut – v případě Energetické bezpečnosti se

¹³⁸ V originále „*the dirtiest oil on the planet*“, John M. Broder, „Police Arrest Keystone XL Protesters“, *The New York Times* (13. 2. 2013), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹³⁹ V originále „*the largest carbon bomb on the Earth*“, Steven Mufson, „CEO urges U.S. to grant permit for Keystone XL“.

¹⁴⁰ V originále „*an earth-destroying economy*“, Andrew Nikiforuk, „Forest Threatened by Keystone XL“, *The New York Times* (8. 11. 2014), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹⁴¹ V originále „*After two thorough environmental analyses, State Department experts determined that the pipeline's impact probably would be minimal, even on climate change-inducing carbon dioxide emissions.*“, Lenny Bernstein, „Neb. judge strikes down ruling for Keystone XL route in state“, *The Washington Post* (20. 2. 2014), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

jedná o posílení energetické bezpečnosti, v případě Životního prostředí pak byl pragmatismus rozvíjen hned několika argumenty. Jeden z nich, vycházející z premisy, že ropné písků budou vytěženy neohledě na konečné rozhodnutí, argumentuje větší šetrností ropovodu k životnímu prostředí v porovnání s alternativami: „Zastánci výstavby Keystonu XL říkají, že ropa bude vytěžena s ropovodem či bez něj, a že jiné způsoby jejího transportu jako např. železnici způsobují větší znečištění“.¹⁴² Další argument vyzdvihoval větší bezpečnost ropovodu: „Ekonomické výnosy z těžby kanadských ropných písků jsou příliš atraktivní a možnost jejich transportu ze země je příliš mnoho. Raději bychom viděli kanadskou ropu cestovat skrze správně postavený a správně regulovaný ropovod než železnici, nákladními čluny či tankery[...]"¹⁴³

Proti takto pragmatickému přístupu aktivně vystupovaly environmentální organizace. Argument, že případná realizace výstavby ropovodu výrazným způsobem přispěje k dalšímu rozvoji ropných písků, byl jedním z centrálních v rámci jejich kampaně. Pozici environmentalistů shrnul předseda National Wildlife Federation: „Prezident Obama může namísto těžby zanechat miliardy tun skleníkových plynů zakonzervovaných v zemi, které tak nepovedou k dalšímu narušování klimatu...Bez přístupu k hlavním americkým exportním terminálům, které by poskytl např. Keystone XL, bude produkce ropných písků podstatně zpomalena.“¹⁴⁴

Osoba prezidenta Obamy byla v souvislosti s Keystonem XL hojně zmiňována. Jedním z důvodů je nepochybně jeho výlučná pravomoc o projektu definitivně rozhodnout, roli hrála i jeho osobní angažovanost v těchto otázkách, kterou ve své argumentaci reflektovali jak odpůrci, tak zastánci ropovodu. Zastánci výstavby Keystonu XL naznačovali, že se kolem otázek klimatických změn „snaží vybudovat svůj prezidentský odkaz“¹⁴⁵ a tomu podřídí i konečné rozhodnutí, zatímco environmentalisté

¹⁴² V originále „Proponents of the Keystone XL project say that the oil will come out of the ground with or without a new pipeline and that other methods of transport, like rail, cause more pollution.“, „Keystone XL Pipeline Fight Lifts environmental Movement“, Sarah Wheaton, *The New York Times* (25. 1. 2014), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹⁴³ V originále „The economic rewards of extracting Canadian oil are too attractive and the options for getting it out of the country are too numerous. We would rather see Canadian crude traveling a well-built, well-regulated pipeline in the United States than on the rail cars, barges and ocean tankers [...]“, Editorial Board, „Keystone XL's absurd delay“, *The Washington Post* (24. 4. 2014), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹⁴⁴ V originále „President Obama can keep billions of tons of climate-disrupting carbon pollution locked safely in the ground...Without access to major U.S. export terminals from Keystone XL and other routes, tar sands production will be substantially slowed.“, Eilperin a Mufson, „State Dept Says“.

¹⁴⁵ Coral Davenport, „Obama Rejects Construction of Keystone XL Pipeline“, *The New York Times* (7. 11. 2015), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Keystone XL rámcovali jako „test“¹⁴⁶ opravdovosti jeho úsilí skutečně snížit americkou produkci skleníkových emisí: „*Paní Kleeb [ředitelka občanského aktivistického sdružení Bold Nebraska] se vyjádřila, že je-li prezident skutečně odhodlán řešit problematiku klimatických změn, nemá jinou volbu než Keystone XL zamítnout.*“¹⁴⁷

¹⁴⁶ Juliet Eilperin a Steven Mufson, „Dozens arrested in Keystone XL protest“, *The Washington Post* (14. 2. 2013), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹⁴⁷ V originále „*Ms Kleeb [director of citizen’s advocacy group Bold Nebraska] said that if the President was indeed serious about addressing climate change, he had no choice but to reject Keystone XL.*“, John M. Broder, „Nebraska Governor Approves Keystone XL Route“, *The New York Times* (22. 1. 2013), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

6. Rámec energetická bezpečnost

Rámec energetická bezpečnost je ve zkoumaném vzorku druhým nejužívanějším rámcem, byť rozdíly v četnosti užití mezi ním a Rámcem ekonomika jsou minimální. Jako dominantní rámec se vyskytuje ve třech článcích, použit je pak celkem ve 25 článcích. Rámec energetická bezpečnost úzce souvisí s ostatními dvěma zkoumanými rámci a mnohdy přebírá jejich argumenty a staví je do jiného kontextu. Jedna z příčin takto úzké propojenosti leží v samotném charakteru konceptu energetické bezpečnosti, neboť různí aktéři rozumí tomuto pojmu odlišně, akcentují jiné politiky k jeho dosažení a v konečném důsledku se mohou jejich představy energetické bezpečnosti zcela zásadně lišit. Takto odlišné, mnohdy konfliktní chápání konceptu energetické bezpečnosti bylo patrné i v debatě o ropovodu Keystone XL a zásadně přispělo k celkové polarizaci tématu.

Tak jako v případě Rámce životní prostředí i zde můžeme v závislosti na prostoru věnovanému tomuto rámci a hloubce, do níž byl v jednotlivých článcích argumentačně rozebrán, identifikovat širokou škálu situací, v nichž je Keystone XL rámcován v kontextu energetické bezpečnosti. Články, jež se nezabývají primárně debatou o výstavbě ropovodu jako takovou, ale mnohdy mají výrazně zpravodajský charakter a týkají se např. politického pozadí tématu, většinou poskytují velmi stručné shrnutí debaty a základní argumenty obou jejích stran. V článcích tohoto typu figuruje energetická bezpečnost pouze jako jeden z několika uvedených argumentů a tematicky se články soustředí na jiná témata. Jako příklad může sloužit citace z článku z *The Washington Post* z roku 2011 týkajícího se politických vyjednávání na úrovni jednotlivých států a v Kongresu: „*Republicans, zdůrazňující pracovní místa a energetickou bezpečnost, tlačí na urychlení rozhodovacího procesu a snaží se z ropovodu udělat jedno z hlavních témat voleb*“.¹⁴⁸

V článcích, jež téma energetické bezpečnosti rozvádějí do větší hloubky, je možné pozorovat několik hlavních argumentačních linií, které si v závislosti na autorově chápání konceptu energetické bezpečnosti (více předchozí podkapitoly) mohou odporovat. Odlišné koncepce energetické bezpečnosti artikulované v postoji vůči Keystonu XL nabízejí dva komentáře z *The New York Times* – jeden představuje

¹⁴⁸ V originále: „*Republicans are pushing to accelerate the timetable for the pipeline decision and make it a major election issue, emphasizing jobs and energy security*“, Juliet Eilperin a Steven Mufson, „*GOP turning Keystone XL pipeline into a major election issue*“, *The Washington Post* (15. 11. 2011), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

tradičnější pojetí soustředící se především na zajištění dostatečných dodávek suroviny (v tomto případě ropy), zatímco druhý akcentuje dopady používání fosilních paliv na životní prostředí.

Mark Bittman se ve svém komentáři vymezuje vůči definici energetické bezpečnosti, již používají někteří (především) zastánci Keystonu XL (více dále v této části):

Skutečně „zabezpečení“ jsme pouze tehdy, jsme-li schopni spolehlivě si zajistit veškerou ropu, kterou potřebujeme. Toto je k zbláznění krátkozraká a zničující pozice. Toto je chování podobné závislosti a jediná lidé, kteří mohou ospravedlnitelně – byť nesprávně – tvrdit opak, jsou ti, kdo věří, že spotřeba ropy, jež je pro nás momentálně tak pohodlná, nevede ke katastrofickým následkům do budoucna.

We're only "safe" if we can reliably obtain all of the oil we need. This is an infuriatingly shortsighted and self-destructive position. This is the behavior of addiction, and the only people who can justifiably – though still incorrectly – argue otherwise are those who truly believe that the oil that gives us such comfort now won't be causing catastrophic harm later. ¹⁴⁹

Bittmanovo pojetí energetické bezpečnosti akcentuje otázku klimatických změn a je pro něj klíčové, jaký dopad má v dlouhodobém měřítku spotřeba surovin užívaných k výrobě energie. Je tak příkladem propojení Rámce životní prostředí s Rámcem energetická bezpečnost. Pro debatu o Keystonu XL je důležité, že probíhala v době prezidentství Baracka Obamy, pro jehož administrativu se boj proti klimatickým změnám stal jednou z priorit. Obamova energetická politika sledovala primárně tři cíle: diverzifikaci amerického energetického mixu, snížení emisí skleníkových plynů a podporu domácí těžby nerostných surovin (primárně zemního plynu a ropy).¹⁵⁰ Keystone XL z tohoto úhlu pohledu nemusel být vnímán jako nejvyšší priorita, jak komentoval The New York Times v reakci na Obamovo první odložení konečného rozhodnutí: „Je důležité...poodstoupit a vnímat ropovod v kontextu dalších strategií, jež administrativa prosazuje a jež mají za cíl posílit americkou energetickou bezpečnost

¹⁴⁹ Mark Bittman, „Keystone XL is Self-Destructive. Does the Obama Administration Need to Be Also?“, *The New York Times* (31. 8. 2011), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹⁵⁰ John Caldwell, „Energy Policy and Obama's Second Term, *Electric Perspectives* 38, č. 3 (květen 2013): 20–25, <http://www.ebscohost.com> (staženo 16. 4. 2017).

– zdvojnásobit palivovou účinnost, vyvíjet alternativní paliva, zodpovědně rozvíjet vlastní zdroje ropy a plynu.“¹⁵¹

Druhý vybraný komentář nabízí v přístupu k energetické bezpečnosti respektive ke Keystonu XL odlišný pohled. Joe Nocera ve svém zdůvodnění podpory Kestonu XL rozvíjí následující argumentaci:

Environmentálním obavám navzdory, Amerika bude ropu – a to hodně ropy – používat v blízké budoucnosti... Odkud tu ropu získáváme? Především ze zemí, které nás nemají rády, jako např. Venezuela, země, jež disponuje druhými největšími zásobami ropy na světě. A pak je tu Kanada, věrný spojenec, který nám historicky prodává prakticky veškeré své exporty ropy... kanadské ropné pisky by měly být vnímány jako dar celé Severní Americe. Tyto dva relativně nové zdroje fosilních paliv [ropa a zemní plyn] nabízí Americe první šanci za posledních několik dekad stát se přinejmenším energetickou zabezpečenou, ne-li soběstačnou a ukončit americkou závislost na OPECu. A přesto všechno se tímto darem mrhá ve jménu politických šarvátek.

Environmental concerns notwithstanding, America will be using oil – and lots of it – for the foreseeable future... Where do we get that oil? Mostly from countries that don't like us, like Venezuela which has the world's second largest oil reserves. And here is Canada, a staunch American ally that has historically sold us virtually all of its crude exports... the oil from Canadian tar sands ought to be viewed as a great gift that has been handed to North America. These two relatively new sources of fossil fuels [oil and natural gas] offer America first chance in decades to become, if not energy self-sufficient, at least secure, no longer beholden to OPEC. Yet these gifts have been transformed, like everything else, into political footballs.¹⁵²

Nocera svoji argumentaci staví kolem otázky, odkud budou USA získávat dodávky ropy. Tento argument v jeho pojetí energetické bezpečnosti hraje klíčovou roli a celkově Noceraův koncept akcentuje zcela jiné priority než Bittmanův. Z totožného úhlu pohledu přistupuje k tématu i výkonný ředitel TransCanady Russ Girling: „Ropu budete potřebovat i nadále. Klíčová otázka zní: Budete ji získávat z Kanady nebo

¹⁵¹ V originále: „But it was also important...to step back and put the pipeline in the larger context of other strategies administration is pursuing to strengthen America's energy security – doubling the fuel efficiency, developing alternative fuels, responsibly expanding America's on oil and gas resources.“, Editorial Desk, *The New York Times* (12. 11. 2011), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹⁵² Joe Nocera, „Poisoned Politics of Keystone XL“, *The New York Times* (7. 2. 2012), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

odněkud jinud?“¹⁵³. Nocera i Girling příkladně rámcují Kanadu jako nejbezpečnějšího dodavatele ropy a staví ji do kontrastu s dalšími zeměmi, odkud USA ropu dováží, primárně se zeměmi Blízkého Východu a Venezuelou. Kódovací kategorie K 1. 2. 4 zkoumá četnost rámcování Kanady jako spřízněné země – z 25 článků, v nichž byl Rámec energetická bezpečnost použit, jich takto Kanadu rámcovalo celkem 15 článků (60 %). Tento rámec užívá jak negativních tak pozitivních argumentů, pomocí nichž se snaží ukázat, proč je pro Spojené státy výhodné dovážet ropu právě z Kanady. Pozitivní argumenty vyzdvihují především výborné diplomatické vztahy obou zemí a Kanadu označují např. jako „*spojence*“¹⁵⁴, „*politicky stabilního spojence*“¹⁵⁵, „*věrného amerického spojence*“¹⁵⁶, „*jednoho z nejbližších spojenců USA*“¹⁵⁷ či „*důvěryhodného souseda*“¹⁵⁸.

Těmito pozitivními přízvisky rámcovaná Kanada je pak mnohdy postavena do kontrastu s dalšími zeměmi, z nichž USA dovážejí ropu a které jsou prezentovány jako méně bezpeční dodavatelé. Keystone XL je následně rámcován jako prostý výběr dodavatele, samotný způsob sestavení nabídky však předurčuje konečný výsledek, neboť na jedné straně stojí Kanada a na druhé pak státy označované jako „*země, které nás nemají rády*“¹⁵⁹ nebo „*nestabilní či nepřátelské*“¹⁶⁰. Erik Kojola ve své analýze debaty o Keystonu XL dochází k závěru, že rámcování energetickou bezpečností rezonuje americkým patriotismem, nacionalismem a antiislamismem a snaží se ropovod představit jako projekt, jenž pomůže snížit americkou závislost na nestabilních autoritářských a islámských režimech.¹⁶¹ TransCanada skutečně ropovod rámcovala jako projekt, který pomůže snížit americkou závislost na „*nestabilních a často*

¹⁵³ V originále: „*You still need the oil. The only question in my mind is: Do you get that oil from Canada or do you get it from somewhere else?*“, Steven Mufson, „*CEO urges U.S. to grant permit for Keystone XL*“, *The Washington Post* (8. 2. 2013), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹⁵⁴ Mitch Smith, „*Nebraskans Raise Their Voices in Fight Against Keystone XL Pipeline*“, *The New York Times* (30. 9. 2014), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹⁵⁵ Ian Austen, „*Keystone XL as Environmental Cudgel*“, *The New York Times* (7. 6. 2011), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹⁵⁶ Juliet Eilperin a Steven Mufson, „*Obama rejects Keystone XL pipeline permit*“, *The Washington Post* (7. 11. 2015), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹⁵⁷ Juliet Eilperin a Steven Mufson, „*State Dept. says Keystone XL would have little effect on climate change*“, *The Washington Post* (2. 3. 2013), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹⁵⁸ Lenny Bernstein, „*Neb. Judge strikes down ruling for Keystone XL route in state*“, *The Washington Post*, (20. 2. 2014), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹⁵⁹ Nocera, „*Poisoned Politics of Keystone XL*“.

¹⁶⁰ Bittman, „*Keystone XL is Self-Destructive*“.

¹⁶¹ Kojola, „*(Re)constructing the pipeline*“, 16.

nepřátelských¹⁶² zahraničních zdrojích, jak je patrné např. z její televizní reklamy: „Amerika týdně importuje miliony barelů ropy z Blízkého východu. Nyní již nemusí.“¹⁶³

Toto rámcování bylo často používáno právě TransCanadou či kanadskou vládou – celkem sedmkrát výše popsaný rámec použila právě kanadská strana debaty. Nejenom, že hojně využívala rámce Kanady jako spřízněné země, zužovala však také často debatu na pouhou otázku výběru dodavatele ropy (viz výše), jako příklad může sloužit citace Russe Girlinga: „Ropa z ropných písků je stejná jako venezuelská ropa. Jeden barel pouze nahradíte jiným barelem.“¹⁶⁴ Tento postoj do jisté míry odráží i marketingovou strategii kanadské vlády snažící se změnit negativní vnímání ropných písků, mimo jiné tak, jak např. Ezra Levant nastínil ve své knize *Etická ropa*. Levant tvrdí, že (nejenom) Spojené Státy by se měly jednoznačně rozhodnout ve prospěch ropných písků, neboť na rozdíl od drtivé většiny ostatních států exportujících ropu Kanada respektuje veškerá lidská práva a nákupem její ropy tak nejsou finančně podporovány nedemokratické praktiky jiných režimů.¹⁶⁵

6.1 Čína v Rámci energetická bezpečnost

Celkem pět článků z 25 obsahujících rámec energetická bezpečnost zmiňuje v souvislosti s Keystonem XL Čínu (kategorie K1 2. 5.). Čína je rámcována jako země „lačnicí“¹⁶⁶ či „žiznicí“¹⁶⁷ po kanadské ropě a rámec ji staví do pozice amerického konkurenta, který může těžit z americké nerozhodnosti a strategické suroviny získat pro sebe. Byť tento rámec není v žádném článku nijak argumentačně rozveden, apeluje na negativní čínský sentiment, jenž se (přímo či latentně) v amerických médiích i u části veřejnosti vyskytuje. Tzv. teorie čínské hrozby tvrdí, že posilování globální role Číny představuje ohrožení amerických národních zájmů,¹⁶⁸ a od počátku 90. let v amerických médiích postupně narůstala četnost rámcování Číny jako hrozby pro USA. Někteří

¹⁶² Glen Kessler, „Keystone XL Pipeline ad is less about shorthand than being underhanded“, *The Washington Post* (24. 11. 2013), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹⁶³ V originále: „America imports millions of barrels of oil from Middle East every week. But we don't have to.“, Ibid.

¹⁶⁴ V originále: „The crude oil from the oil sands is the same as Venezuelan crude. Barrel for barrel that's what you're going to replace.“, Mufson, „CEO urges U.S. to grant permit for Keystone XL“.

¹⁶⁵ Ezra Levant, *Ethical Oil: The Case for Canada's Oil Sands* (Toronto: McClelland & Stewart, 2010), 6.

¹⁶⁶ Clifford Krauss, „Looking for a Way Around Keystone XL, Canadian Oil Hits the Rails“, *The New York Times* (31. 10. 2013), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹⁶⁷ Nocera, „Poisoned Politics of Keystone XL“.

¹⁶⁸ Emma V. Broomfield, „Perception of Danger: the China threat theory“, *Journal Of Contemporary China* 12, č. 35 (květen 2003), www.ebscohost.com (staženo 15. 4. 2017), 365.

experti nicméně tuto teorii zpochybňují, vnímají ji jako zavádějící a varují před hysterií a zveličováním dopadů rostoucího významu Číny.¹⁶⁹

Otázka, reflektuje-li teorie čínské hrozby reálnou situaci adekvátně či nikoliv, není v kontextu této práce prioritní. Klíčové je, že americká média takto Čínu skutečně rámcovala a tuto teorii používala, což dokazuje např. analýza Yi Edwarda Younga a Xinsheng Liue. Jejich obsahová analýza zkoumá přítomnost teorie čínské hrozby ve vybraných denících v rozmezí let 1992–2006 a identifikuje tři tematické oblasti, v nichž byla Čína rámcována jako hrozba: politicko-ideologickou, jež však po roce 2000 prakticky vymizela, a dále vojensko-strategickou a ekonomicko-obchodní. V rámci každé oblasti pak autoři rozebírají jednotlivé argumenty a subrámcce. Jeden z uváděných argumentů, proč by měla být Čína vnímána jako ekonomicko-obchodní hrozba, je její „nenasytná poptávka po energii a surovinách, jež bude silně zatěžovat světové surovinové zásoby“.¹⁷⁰

Rámcování Číny v kontextu Keystonu XL odpovídá teorii čínské hrozby tak, jak ji Young a Liu definovali. Čínská „nenasytná poptávka po surovinách“ se odráží v označení Číny jako „země lačnicí po kanadské ropě“¹⁷¹. Rámec Číny jakožto amerického obchodního konkurenta, jenž může využít americké nerozhodnosti a zajistit si přísun surovin, které USA odmítnou, je využíván jak americkou, tak kanadskou stranou debaty (což dokazují následující dvě citace ze zkoumaného vzorku článků). Promyšleně s tímto rámcem zacházel např. kanadský ministr zahraničí John Baird: „*Tato ropa bude vytěžena tak jako tak. Může být okamžitě transportována po železnici na západní pobřeží Kanady...S největší ochotou ale budeme tuto surovinu sdílet s naším nejbližším přítelem a spojencem.*“¹⁷² Baird sice Čínu explicitně nejmenuje a diplomaticky použije pouze „západní pobřeží“, větu však nedokončí a poskytne posluchači dostatek prostoru, aby si domyslel, co tím myslí. Jak píše Arian C. Rosen, pro americká média i politickou reprezentaci je vyjadřování tvrdého postoje vůči Číně

¹⁶⁹ Khalid R. Al-Rodhan, „A CRITIQUE OF THE CHINA THREAT THEORY: A SYSTEMATIC ANALYSIS“, *Asian Perspective* 31, č. 3 (září 2007): 41–66, www.ebscohost.com (staženo 15. 4. 2017), 64.

¹⁷⁰ Yi Edward Young a Xinsheng Liu, „The ‘China Threat’ through the Lens of US Print Media: 1992–2006“, *Journal Of Contemporary China* 21, č. 76 (červenec 2012): 695–711, www.ebscohost.com (staženo 15. 4. 2017), 697–698.

¹⁷¹ Nocera, „Poisoned Politics of Keystone XL“.

¹⁷² Steven Mufson a Anne Gearan, „Kerry suggests action is near on proposed Keystone XL pipeline“, *The Washington Post* (9. 2. 2013), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

běžné a je jedním z populárních manévřů používaných v politických kampaních.¹⁷³ Příkladem velmi ostrého vyjádření, které nese znaky politizace tématu, je citace mluvčího (bývalého) Předsedy Sněmovny reprezentantů Johna Boehnera: „*Prezident Obama se chystá zničit desítky tisíc pracovních míst a prodat naši energetickou bezpečnost Číňanům*“¹⁷⁴.

6.2 Argument dodávek ropy na americký trh

Celkem osmkrát je Rámec energetická bezpečnost rozvíjen argumentem dodávek ropy na americký trh. Většinou je však tento subrámec vnímán negativně, pouze třikrát tento rámec implikuje, že Keystone XL povede ke zvýšení dodávek na americký trh a tyto dodávky budou mít pozitivní přínos pro americkou energetickou bezpečnost či ekonomiku. Naopak pětkrát je tento argument vyvrácen. Hlavní argumenty těchto článků poukazují na to, že většina ropy, již měl Keystone XL transportovat, by po zpracování v texaských rafinériích byla exportována pryč z USA: „*Co příznivci ropovodu...zapomínají zmínit je, že většina břidlicové ropy je určena k exportu.*“¹⁷⁵ Na tento argument pak v několika člancích volně navazuje myšlenka možného exportu surovin do Číny, tak jak byla blíže rozebrána v předchozí podkapitole.

¹⁷³ Ariane C. Rosen, „Will The Past Repeat Itself? Examining the Accuracy of a Cold War Analogy in Framing U.S.-China Relations“, *Washington Journal Of Modern China* 12, (2016): 5–29, www.ebscohost.com (staženo 15. 4. 2017), 16.

¹⁷⁴ V originále: „*President Obama is about to destroy tens of thousands of American jobs and sell our energy security to Chinese*“ said Brendan Buck, spokesman for House Speaker John Boehner“, Andrew Rosenthal, „Good Decision on Keystone XL; Loyal Opposition“, *The New York Times* (18. 1. 2012), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹⁷⁵ V originále: „*What pipeline advocates... fail to mention, is that much of the tar sands oil that would be refined on the Gulf Coast is destined for the export.*“, Dan Frosch, „Partisans Prepare for Keystone XL Hearing“, *The New York Times* (3. 9. 2011), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

7. Rámec ekonomika

Rámec ekonomika je ve zkoumaném vzorku článků nejméně užívaným rámcem, pouze jeden článek jej obsahuje jako dominantní rámec a celkem je použit ve 23 článcích. Zatímco druhé dva rámce představují velmi komplexní témata a každý z nich je tvořen souborem několika hlavních argumentů, které dané články více či méně akcentují, Rámec ekonomika je zcela dominantně stavěn na argumentu tvorby pracovních míst. Referenčním pojmem tohoto rámce je slovní spojení „pracovní místa“ („*jobs*“), které se vyskytuje v každém článku bez ohledu na míru důležitosti přisuzovanou tomuto argumentu. Jako klíčový argument jednoho ze tří hlavních Rámců, které tato analýza ve zkoumaném vzorku identifikuje, jsou pracovní místa přítomna ve všech pasážích snažících se představit vyrovnaný obraz debaty.

Klíčovou informací pro články, jež argument tvorby pracovních míst alespoň základně rozvádějí, je počet pracovních míst, která měl Keystone XL vytvořit. V závislosti na citovaném zdroji se v debatě objevovala velmi odlišná čísla, od 2000 až po 100 000 nových pracovních míst. Závěrečná zpráva Ministerstva zahraničí (FSEIS) z roku 2014 uvádí, že projekt výstavby ropovodu Keystone XL a jeho následný provoz by vedly k vytvoření či podpoře přibližně 42 100 pracovních míst. Zhruba 3 900 pozic by představovala tzv. přímá pracovní místa, tedy pracovní místa ve stavebnictví spojená se samotnou výstavbou ropovodu, rozložená do období dvou let. Zbylých 38 200 míst by tvořila nepřímá pracovní místa, vedlejší služby související s výstavbou ropovodu (např. výroba materiálu užitého ke stavbě ropovodu), a ekonomická aktivita generovaná utrácením přímých či nepřímých zaměstnanců výstavby. Po dokončení výstavby by projekt zaměstnával zhruba 50 osob, 35 stálých a 15 příležitostných zaměstnanců.¹⁷⁶ Konečné číslo 42 100, které zpráva uvádí, tedy zahrnuje všechna pracovní místa svázaná s ekonomickou aktivitou plynoucí z dvouleté výstavby ropovodu a skládá se jak z nově vytvořených pracovních míst, tak finanční podpory již stávajících míst.

V debatě o výstavbě ropovodu docházelo mnohdy k nepochopení a dezinterpretaci výše uvedených závěrů v FSEIS 2014 či předchozích studií Ministerstva zahraničí (které docházely částečně k jiným číslům, rozdělení na pracovní místa nově vytvořená a podporu stávajících v sobě však obsahovaly také). V rámci debaty zdůrazňovali jednotliví aktéři odlišné části zprávy – zastánci výstavby ropovodu citovali

¹⁷⁶ *United States Department of State*, „Final Supplemental Environmental Impact Statement for the Keystone XL Project“ (leden 2014), staženo z archivu Ministerstva zahraničí USA, <https://keystonepipeline-xl.state.gov/> (staženo 28. 4. 2017), 19.

především číslo 42 100 zahrnující všechna pracovní místa, jichž by se výstavba měla dotknout, zatímco odpůrci se odkazovali pouze na 3900 přímých pracovních míst.

V každém rámci se vyskytují jednotlivé argumentační linie, které buďto podporují, či se vymezují vůči celkovému vyznění rámce. I v případě Rámce ekonomika tak sice některé články rámcovaly Keystone XL v kontextu pracovních míst ovšem s negativní evaluací tohoto rámce. Tyto články se negativně vymezovaly vůči argumentu tvorby pracovních míst, podhodnocovaly množství pracovních míst, která by výstavba ropovodu vytvořila, či jejich význam relativizovaly jako v kontextu americké ekonomiky zanedbatelný – toto negativní vymezení se vůči hlavnímu argumentu Rámce ekonomika můžeme nalézt v 7 článcích z 23 (30 %). Tak jako v případě Rámce životní prostředí komplexní i zde bylo pro odpůrce výstavby Keystonu XL důležitější než negovat argument tvorby pracovních míst prezentovat ve veřejném prostoru své argumenty (především dopady výstavby na životní prostředí). Následující dvě citace ukazují příklad přijímání či odmítání argumentu tvorby pracovních míst. Buť si uvedené citace navzájem odporují, obě vytváří stejný rámec, neboť se výlučně soustředí na otázku tvorby pracovních míst na úkor jiných aspektů.

„Republikánská pravice tvrdí, že Keystone vytvoří pracovní místa. Nevytvoří, minimálně ne výraznější množství.“¹⁷⁷

„a povede k vytvoření dobře placených amerických pracovních míst během dvou let trvající výstavby.“¹⁷⁸

Pro zastánce výstavby ropovodu byla tvorba pracovních míst silný argument. Kromě části politického spektra se jako často citované zdroje ve prospěch Keystonu XL uváděly TransCanada a odbory. Ačkoliv část odborů se vyjádřila proti výstavbě ropovodu,¹⁷⁹ ve zkoumaném vzorku článků byly citovány pouze odbory projekt podporující, zejména americko-kanadská LIUNA („Laborer’s International Union of North America“). Její předseda Terry O’Sullivan Baracka Obamu označil za „*nabubřeného a podlézavého ničitele pracovních míst*“.¹⁸⁰ O’Sullivan tímto vyjádřením nepřímou implikuje, že Obama podlehl nátlaku environmentálních skupin a jiných vlivných hráčů a jimi ovlivněn se rozhodl v neprospěch pracujících Američanů.

¹⁷⁷ V originále „*The Republican right claims that Keystone will create jobs. I won’t, not to any significant degree.*“, Nocera, „Poisoned Politics of Keystone XL“.

¹⁷⁸ V originále „*and will generate high-paying U.S. jobs over the project’s two year construction.*“, Juliet Eilperin a Steven Mufson, „State Depart. says Keystone XL would have little impact on climate change“, The Washington Post (2. 3. 2013), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

¹⁷⁹

¹⁸⁰ V originále „*pompous, pandering job killer*“, Coral Davenport, „Obama Rejects Construction of Keystone XL Pipeline“.

Binárnímu vnímání ropovodu jakožto sporu mezi environmentalisty a pracujícími Američany, v němž jedna strana musí nevyhnutelně prohrát, se věnoval i Erik Kojola. Jeho analýza dochází k závěru, že Keystone XL „je symbolický konflikt mezi obhájci ochrany životního prostředí a podporovateli ekonomického růstu“.¹⁸¹ Média podle Kojoly tradičně rámcují projekty související s těžbou surovin jako zdroj pracovních míst nezbytných pro fungování ekonomiky, zatímco ochrana životního prostředí vyvolává jejich ztrátu.¹⁸²

Pro hnutí bojující proti výstavbě Keystonu XL bylo složité se vůči tomuto rámci účinně vymezit, neboť rezonuje s vizí kapitalistické společnosti tak, jak ji vnímá a jak si ji idealizuje americká veřejnost, v níž je neustálý ekonomický růst jednou z podmínek úspěšného fungování.¹⁸³ Někteří příznivci výstavby Keystonu XL vnímali tvorbu pracovních míst jako dobrou již ze své podstaty, bez ohledu na to, jaká pracovní místa jsou vytvářena a jaký negativní, v tomto případě environmentální, dopad může daná ekonomická aktivita mít z dlouhodobého hlediska. Jak píše James Ordner, kritizovat argument tvorby pracovních míst tak bylo obtížné, neboť většinová část americké společnosti užívá tento kapitalistický imperativ i v diskuzích o energetických tématech či ochraně životního prostředí.¹⁸⁴

Odbory byly v debatě o Keystonu XL prezentovány (médii i samy sebou) jako zastánci pracujících Američanů a ve svých vyjádřeních se úmyslně vztahovaly k tématům každodenního života jejich členů, viz následující citace: „*Při nezaměstnanosti ve stavebnictví stále přes 16 % [...] soukromé projekty jako Keystone XL vytváří pracovní místa, na která inženýři čekají, aby mohli žít své rodiny a splácet hypotéku.*“¹⁸⁵ Ve vyjádření ředitele jedné z odnoží AFL-CIO je možné identifikovat další argument, jenž se v rámci ekonomiky vyskytoval, a sice ekonomickou krizi. Americká ekonomika byla označována přizvisky jako „*potýkající se s problémy*“¹⁸⁶ či „*pokulhávající*“¹⁸⁷ a Keystone XL rámcován jako jeden z projektů, které by tyto problémy měly řešit: „*výstavba ropovodu by přinesla pracovní místa v čase výrazné*

¹⁸¹ Erik Kojola, „(Re)constructing the pipeline“, 2.

¹⁸² Ibid.

¹⁸³ James Ordner, „Framing the Keystone XL Pipeline Debate in Nebraska“, 15.

¹⁸⁴ Ibid., 17.

¹⁸⁵ V originále „*With unemployment in construction still over 16 percent [...] private projects like Keystone XL create jobs that operating engineers are waiting to perform as they seek to put food on the table and pay the mortgage*“, Juliet Eilperin a Steven Mufson, „State Depart. says Keystone XL would have little impact on climate change“.

¹⁸⁶ V originále „*struggling economy*“, Mark Bittman, „Keystone is Self-Destructive“.

¹⁸⁷ V originále „*dragging economy*“, Andrew Rosenthal, „President Bush Weighs in on Keystone XL“, *The New York Times* (14. 3. 2012), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

*ekonomické nejistoty.*¹⁸⁸ Centrální argument uvedené citace je opět tvorba pracovních míst, který však zasazen do kontextu ekonomické krize získává na větší naléhavosti.

¹⁸⁸ V originále „construction of pipeline would bring jobs at a time of great economic uncertainty.“, Editorial Desk, „Say No to the Keystone XL: There are better ways to create jobs, without endangering the environment“, *The New York Times* (3. 8. 2011), <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Závěr

Otázka výstavby ropovodu Keystone XL se stala značně kontroverzní, neboť zastřešovala celou řadu témat, kolem nichž v americké společnosti nepanuje konsenzus. Široká škála témat, která byla v kontextu výstavby Keystonu XL diskutována, se odráží v komplexním rámcování zkoumaných článků. Provedená obsahová analýza ukazuje, že většina článků (55 %) neobsahovala jeden rámeček, který by článku dominoval, ale užívala jich vícero. Přesto lze konstatovat, že nejčastěji užívaným byl Rámeček životní prostředí, neboť pouze tři články tento rámeček neobsahovaly. Kromě jednotlivých rámečků a hlavních argumentačních linií sledovala analýza také evaluaci rámečků. Data získaná z této kategorie ovšem neumožnila provést závěrečné srovnání evaluací mezi všemi třemi rámečky, práce je však využívá pro analýzu dílčích rámečků a subramečků.

Rámeček životní prostředí rozvíjel dvě hlavní argumentační linie možných dopadů výstavby ropovodu na životní prostředí. První dílčí rámeček se věnoval dopadům ropovodu na ekosystémy v jeho bezprostředním okolí, druhý pak ropovod zasazoval do kontextu problematiky klimatických změn. Dlouhodobě zkoumané téma zkrslujícího způsobu, kterým americká média pokrývají otázky klimatických změn a globálního oteplování, bylo relevantní i pro analýzu diskuze o Keystonu XL. Ve snaze dosáhnout zdánlivě vyváženého zpravodajství relativizovaly některé články klimatické změny jako takové, či obecně závažnost tohoto tématu. Specificky v debatě o výstavbě Keystonu XL pak byl dáván prostor vyjádřením skeptickým k faktu, že ropné písky jsou pro životní prostředí více škodlivé než konvenční ropa. V obou případech tak média činila ve snaze poskytnout prostor všem stranám a aktérům debaty, byť v některých případech takové zpravodajství vede ke zkrslování reality, jak konstatují bratři Boykoffovi.¹⁸⁹

Druhý zkoumaný rámeček, Energetická bezpečnost, reflektoval neexistenci všeobecně přijímané definice tohoto konceptu. V závislosti na autorovi a jeho chápání a prosazované definici konceptu pak byla energetická bezpečnost používána v různých kontextech, kterým odpovídalo i odlišné rámcování Keystonu XL. Na základě získaných dat identifikuje analýza dvě hlavní argumentační linie odpovídající dvěma odlišným definicím energetické bezpečnosti, které se ve zkoumaném vzorku vyskytovaly. První definice propojuje energetickou bezpečnost s životním prostředím a klade důraz na dlouhodobé následky plynoucí ze spotřeby fosilních paliv. Druhé pojetí je silně spjato s tradičním americkým přáním dosažení absolutní energetické nezávislosti, myšlenky,

¹⁸⁹ Maxwell T. Boykoff a Jules T. Boykoff, „Climate change and journalistic norms“, 1193.

jejíž reálné přínosy jsou poměrně sporné, nicméně rétoricky atraktivní. V této interpretaci byl Keystone XL rámcován jako projekt energetické infrastruktury, který zajistí dodávky ropy do USA. Potřebnost dodávek ropy nebyla předmětem diskuze. Tato interpretace apelovala na americký patriotismus, v některých případech antiislamismus a negativní čínský sentiment, a zužovala celou debatu na otázku výběru dodavatele ropy. Robert Entman ve své definici rámcování tvrdí, že vybírání některých aspektů zkoumané reality může podpořit její specifické interpretace a morální hodnocení.¹⁹⁰ Aplikováním této teorie na získaná data z analýzy Rámce energetická bezpečnost tak můžeme dojít k závěru, že negativní vykreslení např. zemí Blízkého východu v protikladu ke Kanadě mělo za cíl přimět americkou veřejnost k podpoře projektu, neboť jej rámcovalo jako morální volbu mezi zeměmi tradičně vnímanými negativně a Kanadou, zemí, která byla excesivně prezentována jako spojenec.

Rámci ekonomika dominoval argument tvorby pracovních míst. V závislosti na autorovi se lišil počet pracovních míst, která měla výstavba ropovodu vytvořit, či míra důležitosti tomuto argumentu přikládána. Argument tvorby pracovních míst byl většinou používán zastánci výstavby ropovodu, naopak odpůrci projektu se snažili jej podhodnocovat či se vůči němu negativně vymezovat. Pouze relativně malé množství článků však obsahovalo argumenty napadající tvorbu pracovních míst, tzn. argumenty odpůrců. Výsledky provedené analýzy zde mohou být interpretovány teorií George Lakoffa, jenž fakticky shrnuje základní principy teorie rámcování. Lakoff tvrdí, že ve snaze přesvědčit posluchače o správnosti svého názoru je nutné použít vlastní pozitivní argumenty, zatímco pouhá negace argumentů opačné strany nemusí být úspěšná, neboť soustředí debatu neustále na témata, na něž klade důraz druhá strana.¹⁹¹ Nežli podhodnocovat či se jinak vymezovat vůči argumentu tvorby pracovních míst, tak bylo pro odpůrce ropovodu výhodnější rámcovat jej např. v souvislosti s dopady na životní prostředí. Tvorba nových pracovních míst jakožto znak zdravě rostoucí kapitalistické ekonomiky je v americké společnosti argument, proti němuž je velmi těžké se účinně vymezovat, obzvláště pak, je-li prezentován v kontextu ekonomické krize. Pro skupiny bojující proti výstavbě ropovodu tak bylo důležitější prosadit ve veřejném prostoru své argumenty, např. možné dopady výstavby na životní prostředí. Teorie George Lakoffa je stejnou mírou platná i pro zbylé rámce, např. v případě Rámce životní prostředí může být nízké číslo článků popírajících přispění ropovodu ke klimatickým změnám

¹⁹⁰ Robert M. Entman, „Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm”, 54.

¹⁹¹ Lakoff, *Don't Think of an Elephant!*, 3-4.

vysvětleno opět motivací zastánců výstavby ve veřejné debatě propagovat argumenty, které podle nich měli větší šanci ovlivnit postoj americké společnosti.

Výše shrnuté výsledky provedené analýzy tak potvrzují hypotézu z úvodu práce. Každá ze stran debaty disponovala sadou argumentů, které považovala za nejvhodnější k prosazení svých cílů. V případě konfrontace s argumenty a rámci dalších stran debaty se jednotliví aktéři mnohdy uchýlili k jejich negaci, takováto vyjádření však byla v menšině, neboť primárně se každá strana snažila projekt rámcovat argumenty, které nejvíce posilovaly její pozici. Zdůrazňováním některých aspektů na úkor jiných konstruovala každá strana realitu tak, aby odpovídala jejímu světonázoru a hodnotovému systému. Neexistence konsenzu kolem některých oblastí energetické politiky s sebou nese řadu negativních následků. Obzvláště v případě témat natolik kontroverzních jako právě proces klimatických změn mají v americké společnosti jednotliví aktéři tendenci používat různé, mnohdy konfliktní rámce. Odlišné rámcování pak vede k různým konkrétním politikám, jsou-li daní aktéři v pozicích s dostatečným vlivem tak, jak tomu bylo i v případě Keystonu XL. Barack Obama projekt zamítl po 7 letech zkoumání s odůvodněním, že projekt by poškodil obraz Spojených států jako lídra v celosvětovém boji proti klimatickým změnám.¹⁹² Donald Trump po dvou měsících v úřadu vydáním exekutivního nařízení výstavbu schválil a jako hlavní důvod citoval tvorbu pracovních míst.¹⁹³ Oba dva prezidenti projekt rámcovali zcela odlišně, čemuž odpovídají i jejich rozdílné reálné politiky. Nejednotnost americké veřejnosti ve vztahu k některým oblastem energetické politiky, která se doráží v nejednotnosti politického spektra, vede nejenom k nekonzistentnosti energetické politiky jako takové, zároveň také omezuje akceschopnost Spojených států účinně reagovat na velké výzvy současnosti, jakými klimatické změny jsou.

Summary

The prospective construction of the Keystone XL pipeline became a highly contested issue and one of the most discussed domestic policy issues during Obama's presidency. Complex and disputed issues tend to be viewed differently by various actors

¹⁹² Davenport, „Obama Rejects Construction of Keystone XL“.

¹⁹³ Steven Mufson a Brady Dennis, „As Trump administration grants approval for Keystone XL pipeline, an old fight is reignited“, *The Washington Post* (24. 3. 2017), dostupné z https://www.washingtonpost.com/news/energy-environment/wp/2017/03/24/trump-administration-grants-approval-for-keystone-xl-pipeline/?utm_term=.3e89d9c28801 (staženo 12. 5. 2017).

depending on their worldviews. Different perspectives and goals various actors want to achieve lead to the use of different argumentation and overall framing of the issue.

The content analysis carried out in this paper identified three frames: “environmental frame”, “national security frame” and “economic frame”. The environmental frame was dominant within the articles. This frame was mainly employed by the opponents of the pipeline’s construction and consisted of two main storylines: the first framed Keystone XL as a threat for the ecosystems surrounding the pipeline; the second linked the project to the climate change. Climate change is a highly disputed issue within the American society while the media struggles with finding a proper way of its coverage. The discourse of the media in this matter sometimes departs from the discourse of scientific community. This phenomenon was also present in the media coverage of the Keystone XL pipeline. The second frame, energy security frame, highlighted the complexity and the lack of a universally accepted definition of this concept. Depending on the understanding of this concept various actors framed Keystone XL in relation to energy security differently. The supporters of the construction perceived the pipeline as a project that would strengthen U.S. energy security by providing supplies of oil from “an ally” while the opponents argued that the negative future consequences of fossil fuels usage cannot be ignored. Thirdly, Keystone XL was framed as a job-creating project. The economic frame relied heavily on the argument of jobs creation and its urgency was further highlighted by references to the economic crisis.

Keystone XL pipeline represented a highly contested issue partly because of its complexity. Various actors and parties formed often opposing groups and the framing of the pipeline varied depending on their goals.

Použitá literatura

Primární zdroje

U.S. Department of State. „Final Supplemental Environmental Impact Statement for the Keystone XL Project Executive“ (leden 2014). Dostupné z online archivu k projektu Keystone XL <https://keystonepipeline-xl.state.gov/documents/organization/221135.pdf> (staženo 6. 3. 2017).

U.S. Department of State. „Keystone Pipeline Presidential Permit“. Archiv ministerstva zahraničí (14. 3. 2008). Dostupné z <https://2001-2009.state.gov/r/pa/prs/ps/2008/mar/102254.htm> (staženo 6. 3. 2017).

U. S. Energy Information Administration. „How much oil consumed by the United States comes from foreign countries?“. Dostupné z <https://www.eia.gov/tools/faqs/faq.php?id=32&t=6> (staženo 17. 4. 2016).

U.S. Energy Information Administration. „How much shale gas is produced in the United States?“. Dostupné z <https://www.eia.gov/tools/faqs/faq.php?id=907&t=8> (staženo 10. 4. 2014).

U.S. Energy Information Administration. „PETROLEUM & OTHER LIQUIDS - Cushing, OK WTI Spot Price FOB“. Dostupné z oficiálních stránek EIA <https://www.eia.gov/dnav/pet/hist/LeafHandler.ashx?n=PET&s=RWTC&f=D> (staženo 30. 4. 2017).

U.S. Energy Information Administration. „U.S. Energy Facts“. Dostupné z https://www.eia.gov/energyexplained/?page=us_energy_home (staženo 10. 4. 2014).

Sekundární zdroje

Knihy

Girard, James. *Principles of Environmental Chemistry*. Burlington: Jones and Bartlett Publishers, 2012.

Hájek, Martin. *Čtenář a stroj: Vybrané metody sociálněvědní analýzy textů*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2014.

Krippendorff, Klaus. *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology*. Thousand Oaks: Sage, 2004.

Lakoff, George. *Don't Think of an Elephant!: Know Your Values and Frame the Debate--The Essential Guide for Progressives*. White River Junction: Chelsea Green Publishing, 2004.

Levant, Ezra. *Ethical Oil: The Case for Canada's Oil Sands*. Toronto: McClelland & Stewart, 2010.

Riffe Daniel, Lacy Stephen a Fico Frederick G. *Analyzing Media Messages: Using Quantitative Content Analysis in Media Research*. Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers, 2005.

Sedláková, Renáta. *Výzkum médií: Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada Publishing, 2004.

Schulz, Winfried et al., eds. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2011.

Trampota, Tomáš a Vojtěchovská, Martina. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2011.

Yergin, Daniel. *The Prize, The Epic Quest for Money, Oil and Power*. New York: FREE PRESS, 1992.

Akademické studie

Al-Rodhan, Khalid R. „A CRITIQUE OF THE CHINA THREAT THEORY: A SYSTEMATIC ANALYSIS”. *Asian Perspective* 31, č. 3 (září 2007): 41–66. www.ebscohost.com (staženo 15. 4. 2017).

Boykoff, Maxwell T. a Boykoff, Jules M. „Balance as bias: global warming and the US prestige-press”. *Global Environmental Change Part A: Human & Policy Dimensions* 14, č. 2 (červen 2004): 125–136. www.ebscohost.com (staženo 30. 3. 2017).

Boykoff, Maxwell T. a Boykoff, Jules T. „Climate change and journalistic norms: A case study of US mass-media coverage“. *Geoforum* 38, č. 6: 1190–1204 (2007). www.sciencedirect.com (staženo 4. 3. 2017).

Boykoff, Maxwell T. a Yulsman, Tom. „Political Economy, media and climate change: sinews of modern life“. *Wires: Climate change* 4, č. 5: 359–371 (září 2013). www.ebscohost.com (staženo 4. 3. 2017).

Bradshaw, Elizabeth. „Blockadia Rising: Rowdy Greens, Direct Action and the Keystone XL Pipeline“. *Critical Criminology* 23, č. 4 (listopad 2015): 433–448. www.ebscohost.com (staženo 4. 3. 2017).

Broomfield, Emma V. „Perception of Danger: the China threat theory“. *Journal Of Contemporary China* 12, č. 35 (květen 2003). www.ebscohost.com (staženo 15. 4. 2017).

Brown, Elizabeth M. „The Rights to Public Participation and Access to Information: The Keystone XL Oil Sands Pipeline and Global Climate Change Under the National Environmental Protection Act“. *Journal Of Environmental Law & Litigation* 27, č. 2: 499–538 (září 2012). www.ebscohost.com (staženo 4. 3. 2017).

Carvalho, Anabela. „Ideological cultures and media discourses on scientific knowledge: re-reading news on climate change“. *Public Understanding Of Science* 16, č. 2: 223–243 (2007). www.ebscohost.com (staženo 4. 3. 2017).

Crow, Desera A. a Lawlor, Andrea. „Media in the Policy Process: Using Framing and Narratives to Understand Policy Influences“. *Review Of Policy Research* 33, č. 5 (září 2016): 472–491. www.ebscohost.com (staženo 19. 3. 2017).

Druckman, James N. „On the Limits of Framing Effects: Who Can Frame?“. *Journal of Politics* 63, č. 4: 1041–1066 (listopad 2001). www.ebscohost.com (staženo 4. 3. 2017).

Dunham, Ian M. a Schlosser, Kolson. „Energy security discourses and environmental protection measures in U.S. federal energy legislation: An introductory exploration“. *The Extractive Industries and Society* 3 (2015): 86–94. <https://www.academia.edu/> (staženo 13. 5. 2016).

Entman, Robert M. „Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm“. *Journal of Communication* 43, č. 4 (září 1993). www.ebscohost.com (staženo 4. 3. 2017).

Findlay, Peter. „The Future of the Canadian Oil Sands“. *The Oxford Institute for Energy Studies* (únor 2016). Dostupné z <https://www.oxfordenergy.org/wpcms/wp-content/uploads/2016/02/The-Future-of-the-Canadian-Oil-Sands-WPM-64.pdf> (staženo 30. 4. 2017).

- Fletscher, Amy Lynn. „Clearing the air: the contribution of frame analysis to understanding climate policy in the United States”. *Environmental Politics* 18, č. 5: 800–816 (2009). www.ebscohost.com (staženo 4. 3. 2017).
- Chomsky, Noam. „What Makes Mainstream Media Mainstream“ (říjen 1997). Dostupné z oficiálních stránek Noama Chomského https://chomsky.info/199710__/ (staženo 26. 3. 2017).
- Iyengar, Shanto. „Speaking of Values: The Framing of American Politics“. *Forum (2194–6183)* 3, č. 3: 1–8, (srpen 2005). www.ebscohost.com (staženo 4. 3. 2017).
- Johnson, Corey a Boersma, Tim. „The politics of energy security: contrasts between the United States and the European Union“. *WIREs: Energy & Environment* 4, č. 2 (březen 2015): 171–177. <http://www.ebscohost.com> (staženo 19. 3. 2016).
- Kojola, Erik. „(Re)constructing the pipeline: Workers, environmentalists and ideology in media coverage of the Keystone XL Pipeline“. *Conference Papers -- American Sociological Association* (leden 2015): 1–34. *Sociology Source Ultimate*, www.ebscohost.com (staženo 19. 3. 2017).
- Lacy Stephen, Fico Frederick G. a Simon Todd F. „Fairness and Balance in the Prestige Press“. *Journalism Quarterly* 68, č. 3 (září 1991): 363–370. www.ebscohost.com (staženo 26. 3. 2017).
- Nisbet, Matthew P. a Newman, Todd. „Framing, the Media, and Environmental Communication“. *The Routledge Handbook of Environment and Communication*, editoval Anders Hansen a Robert Cox (New York: Routledge, 2015). www.researchgate.net (staženo 4. 3. 2017).
- Ordner, James. „Framing the Keystone XL Pipeline Debate in Nebraska“. *Conference Papers -- American Sociological Association* (leden 2016): 1–47. www.ebscohost.com (staženo 19. 3. 2017).
- Rosen, Ariane C. „Will The Past Repeat Itself? Examining the Accuracy of a Cold War Analogy in Framing U.S.-China Relations“. *Washington Journal Of Modern China* 12, (2016): 5–29. www.ebscohost.com (staženo 15. 4. 2017).
- Scheufele, Dietram A. a Tewksbury, David. „Framing, Agenda Setting and Priming: The Evolution of Three Media Effects Models“. *Journal of Communication* 57, č. 1: 9–20 (2007). www.ebscohost.com (staženo 4. 3. 2017).

Šašek, Petr. a Tejkalová, Alice N. „Rámcování tématu státního zadlužování v agendě MF DNES a Práva před volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR 2010“. *Acta Politologica* 5, č. 2 (2013): 189. Dostupné z <http://acpo.vedeckecasopisy.cz/publicFiles/00464.pdf> (staženo 4. 3. 2017).

Walcher, Andrew. „US Energy Security from the Cleantech Revolution: Promise and Pitfalls“. *Conference Papers -- American Political Science Association* (leden 2010): 1–65. <http://www.ebscohost.com> (staženo 10. 4. 2017).

Young, Yi Edward a Liu, Xincheng. „The ‘China Threat’ through the Lens of US Print Media: 1992–2006“. *Journal Of Contemporary China* 21, č. 76 (červenec 2012): 695–711. www.ebscohost.com (staženo 15. 4. 2017).

Ostatní

Broder, Joh M. „Obama Affirms Climate Change Goals“. *The New York Times* (18. 1. 2008). Dostupné z <http://www.nytimes.com/2008/11/19/us/politics/19climate.html> (staženo 10. 4. 2014).

Calmes, Jackie. „In Oklahoma, Obama Declares Pipeline Support“. *The New York Times* (22. března 2012). Dostupné z <http://www.nytimes.com/2012/03/23/us/politics/in-oklahoma-obama-declares-pipeline-support.html> (staženo 30. 4. 2017).

Doctor, Ken. „Is The Washington Post closing in on The Times?“. *POLITICO* (6. 8. 2015). Dostupné z <http://www.politico.com/media/story/2015/08/is-the-washington-post-closing-in-on-the-times-004045> (staženo 16. 4. 2017).

Edmonton Journal. „Oilsands Tailings Ponds a Growing Problem“. Youtube (2. 2. 2014), dostupné z <https://www.youtube.com/watch?v=Hudy-AGCr5s> (staženo 30. 4. 2017).

„Environmental Impact of the Keystone XL Project“. *Congressional Digest* 90, č. 10: 296–320 (prosinec 2011). www.ebscohost.com (staženo 4. 3. 2017).

International Energy Agency. „Oil and Gas Security, Emergency Response of IEA countries, Canada“ (2010). Dostupné z https://www.iea.org/publications/freepublications/publication/canada_2010.pdf (staženo 30. 4. 2017).

Kemp, John. „COLUMN-Keystone modifications call Obama's bluff: John Kemp“. *Reuters* (26. září 2012). Dostupné z <http://uk.reuters.com/article/column-kemp-oil-keystone-idUKL6E8K6D5920120906> (staženo 6. 3. 2017).

Moses, Lucia. „How The Washington Post grew digital subscriptions 145 percent“. *DIGIDAY* (12. 7. 2016). Dostupné z <https://digiday.com/media/washington-post-grew-digital-subscriptions-145-percent/> (staženo 16. 4. 2017).

Mufson, Steven a Dennis, Brady. „As Trump administration grants approval for Keystone XL pipeline, an old fight is reignited“. *The Washington Post* (24. 3. 2017), dostupné z https://www.washingtonpost.com/news/energy-environment/wp/2017/03/24/trump-administration-grants-approval-for-keystone-xl-pipeline/?utm_term=.3e89d9c28801 (staženo 12. 5. 2017).

Nichols, Tom. „How America Lost Faith in Expertise“. *Foreign Affairs* (březen/duben 2017). Dostupné z <https://www.foreignaffairs.com/articles/united-states/2017-02-13/how-america-lost-faith-expertise> (30. 4. 2017).

Oil Sands Magazine. „In-situ bitumen extraction“. Dostupné z <http://www.oilsandsmagazine.com/technical/in-situ> (staženo 30. 4. 2017).

Oil Sands Magazine. „Mining for bitumen“. Dostupné z <http://www.oilsandsmagazine.com/technical/mining> (staženo 30. 4. 2017).

Oil Sands Magazine. „Oil Sands 101: Process Overview“. Dostupné z <http://www.oilsandsmagazine.com/technical/oilsands-101> (staženo 30. 4. 2017).

Parker, Laura. „What Happens to the U.S. Midwest When the Water's Gone?“. *National Geographic* (srpen 2016). Dostupné z <http://www.nationalgeographic.com/magazine/2016/08/vanishing-midwest-ogallala-aquifer-drought/> (staženo 29. 4. 2017).

Rosenthal, Elisabeth a Frosch, Dan. „Pipeline Review Is Faced With Question of Conflict“. *The New York Times* (7. 10. 2011). Dostupné z <http://www.nytimes.com/2011/10/08/science/earth/08pipeline.html>.

Tennille, Tracy a Welsch, Edward. „Keystone Poses 'No Significant Impacts' to Most Resources Along Path – US“. *Downstreamtoday* (26. srpna 2011). Dostupné z http://downstreamtoday.com/news/article.aspx?a_id=27703 (staženo 6. 3. 2017).

The Economist. „Yes, I'd lie to you” (10. 9. 2016). Dostupné z <http://www.economist.com/news/briefing/21706498-dishonesty-politics-nothing-new-manner-which-some-politicians-now-lie-and> (staženo 30. 4. 2017).

TransCanada. „Gulf Coast Project Begins Delivering Crude Oil to Nederland, Texas”. Oficiální stránka TransCanady <http://www.transcanada.com/announcements-article.html?id=1800856> (staženo 6. 3. 2017).

TransCanada. „TransCanada proposes Keystone Oil Pipeline Project“. Oficiální stránka TransCanady <http://www.transcanada.com/3174.html> (staženo 6. 3. 2013).

Worrall, Simon. „This Man Hiked the Entire Route of the Keystone XL Pipeline“. *National Geographic* (12. 3. 2017), Dostupné z <http://news.nationalgeographic.com/2017/03/keystone-pipeline-trespassing-across-america-ken-ilgunas/> (staženo 29. 4. 2017).

Novinové články užité k obsahové analýze

Austen, Ian. „Keystone XL as Environmental Cudgel“. *The New York Times* (7. 6. 2011). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Austen, Ian. „TransCanada Plays Down Keystone XL Risks Researcher Says“. *The New York Times*. (11. 7. 2011). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Bernstein, Lenny a Eilprin, Juliet. „EPA wants State to rework analysis on Keystone XL oil pipeline“. *The Washington Post* (23. 4. 2013). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Bernstein, Lenny. „Neb.judge strikes down ruling for Keystone XL route in state“. *The Washington Post* (20. 2. 2014). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Bittman, Mark. „Keystone XL Is Self-Destructive. Does the Obama Administration Need to Be Also?“. *The New York Times* (31. 8. 2011). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Broder, John M. „European Climate Official urges Keystone XL Veto“. *The New York Times* (28. 2. 2013). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Broder, John M. „Nebraska Governor Approves Keystone XL Route“. *The New York Times* (22. 1. 2013). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Broder, John M. „Police Arrest Keystone XL Protesters“. *The New York Times* (13. 2. 2013). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

CEO of TransCanada. „The benefits of Keystone XL project“. *The Washington Post* (30. 11. 2013). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Davenport, Coral. „Obama Rejects Construction of Keystone XL Pipeline“. *The New York Times* (7. 11. 2011). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Davenport, Coral. „Senate Approves Keystone XL Pipeline Bill, Testing Obama“. *The New York Times* (30. 1. 2015). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Davenport, Coral. „What Does Proposed Keystone XL Pipeline Entail?“. *The New York Times* (19. 11. 2014). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Editorial Board. „Keystone XL is coming back“. *The Washington Post* (24. 1. 2013). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Editorial Board. „Keystone XL’s absurd delay“. *The Washington Post* (24. 4. 2014). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Editorial. „Say No to the Keystone XL: There are better ways to create jobs..“. *The New York Times* (5. 10. 2011). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Editorial. „The Right Move on Keystone XL“. *The New York Times* (12. 11. 2011). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Efstathiou, Jim Jr. „Railroads among potential winners in Keystone XL decision“. *The Washington Post* (5. 2. 2012). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Eilperin, Juliet. „Former USGS chief endorses the Keystone XL pipeline“. *The Washington Post* (20. 2. 2014). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Frosch, Dan. „Keystone XL’s Cousin Shuts Down Twice“. *The New York Times* (9. 11. 2011). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Frosch, Dan. „Lawmakers Seek Inquiry on Keystone XL Process“. *The New York Times* (26. 10. 2011). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Frosch, Dan. „Partisans Prepare for Keystone XL Hearing“. *The New York Times* (26. 9. 2011). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Frosch, Dan. „Republicans Push Quick Permit for Keystone XL“. *The New York Times* (30. 11. 2011). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Kessler, Glenn. „Is President Obama low-balling the jobs estimate of the Keystone XL pipeline project?“. *The Washington Post* (11. 8. 2013). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Kessler, Glenn. „Keystone XL ad is less about shorthand than being underhanded“. *The Washington Post* (24. 11. 2013). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Kraus, Clifford. „Looking for a Way Around Keystone XL, Canadian Oil Hits the Rails“. *The New York Times* (31. 10. 2013). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Mooney, Chris. „Keystone XL conundrum“. *The Washington Post* (18. 4. 2015). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Mufson Steven a Gearan Anne. „Kerry suggests action is near on propřed Keystone XL pipeline“. *The Wahington Post* (9. 2. 2013). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Mufson, Steven a Eilperin, Juliet. „Dozens arrested in Keystone XL protest“. *The Washington Post* (14. 2. 2013). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Mufson, Steven a Eilperin, Juliet. „GOP turning Keystone XL into a major election issue“. *The Washington Post* (15. 12. 2011). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Mufson, Steven a Eilperin, Juliet. „Obama rejects Keystone XL pipeline permit.“ *The Washington Post* (7. 11. 2011). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Mufson, Steven a Eilperin, Juliet. „State Dept. Says Keystoen XL would have little effect on climate change“. *The Washington Post* (2. 3. 2013). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Mufson, Steven. „CEO urges U.S. to grant permit for Keystone XL“. *The Washington Post* (8. 2. 2013). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Mufson, Steven. „Governor’s heat gave producers an ‘on-ramp’ to Keystone XL“. *The Washington Post* (19. 7. 2012). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Mufson, Steven. „Keystone XL breaks ground in Texas“. *The Washington Post* (23. 9. 2012). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Nikiforuk, Andrew. „A Forest Threatened by Keystone XL“. *The New York Times* (18. 11. 2014). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Nocera, Joe. „The Keystone XL Illusion“. *The New York Times* (17. 1. 2015). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Nocera, John. „Poisoned Politics of Kystone XL“. *The New York Times* (7. 2. 2012). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

O’Sullivan Terry. „Take the politics out of the Keystone XL“. *The Washington Post* (25. 4. 2014). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Rosenthal, Andrew. „Good Decision on Keystone XL; The Loyal Opposition“. *The New York Times* (18. 1. 2012). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Rosenthal, Andrew. „President Bush Weighs in on Keystone XL“. *The New York Times* (14. 3. 2012). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Sioux Tribes. „The danger posed by Keystone XL“. *The Washington Post* (26. 4. 2014). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Smith, Mitch. „Nebraskans Raise Their Voices in Fight Against Keystone XL Pipeline“. *The New York Times* (30. 9. 2014). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Walman, Jonathan. „Don’t Kill Keystone XL. Regulate It. *The New York Times* (6. 3. 2015). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).

Weaton, Sarah. „Keystone XL Pipeline Lifts Environmental Movement“. *The New York Times* (25. 1. 2014). <https://global-factiva-com> (staženo 30. 10. 2016).